

ו א וידבר יהוה אל-משה לאמר :
 בצו את-אהרן ואת-בניו לאמר
 זאת תורת העלה הוא העלה על
 סוקדה על-המזבח כל-הלילה עד-
 הבקר ואש המזבח תוקד בו :
 ולבש הכהן מדרו ומכנסי-בד
 ילבש על-בשרו והרים את-הדשן

א ומליל י עם משה
 למימר : ב פקד
 ית אהרן וית בנוהי
 למימר דא אורייתא
 דעלתא היא עלתא
 דמתוקדא על מדבחא
 כל ליליא עד צפרא
 ואשתא דמדבחא תהי
 יקדא ביה: ג וילבש כהנא
 לבושין דבויז ומכנסין
 דבויז ילבש על פסריה

אבן עזרא

רש"י

ב הוא העלה. נקראת כן בעבור שהוא עולה
 בלה על המזבח (א) [א] ובכאן רמוז
 שלא יעלה עולה בלילה (ב) [ב], רק היא
 תהיה על סוקדה כל הלילה (ג) [ג], והיא
 סוקדה נוסף (ד) או סוקד וסוקדה הם שני
 שמות (ה) : ואש המזבח תוקד בו. ולא
 חויז מסנו (ו) : ג מדרו. חלוק (ז), וחכמים
 אמרו שהוא חלוק כנגד מדרו (ז) [ד] :
 על בשרו. כנוי לערוה ובן זב מבשרו
 (למטה טו ב) (ח) : אשר תאכל האש. הנשאר
 ואפילו פסולין שאם עלו לא ירדו (ד) :
 הנרבע (ה) (ה) וכיולא בהן שלא היה פסולין בקדש, שנפסלו קודם שבאו לעזרה :
 (ג) מדרו בד. היא הכתונת (ו), ומה ת"ל מדרו שמהא כמדרו (ו) : על בשרו.

(ב) צו את אהרן. אין לו אלא לשון זכרון
 מיד ולדורות (א), אר"ס ביותר
 לריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון
 כ"ס (ב) : זאת תורת העולה (ג).
 הרי הענין הזה צא ללמד על הקטר
 חלבים ואיברים שיהא כשר כל הלילה (ג),
 וללמד על הפסולין איזה אש עלה ירד,
 ואיזה אש עלה לא ירד, שכל תורה לרבות
 הוא צא, לומר תורה אחת לכל העולים,
 למעט את הרובע ואת
 הנרבע (ה) (ה) וכיולא בהן שלא היה פסולין בקדש, שנפסלו קודם שבאו לעזרה :
 (ג) מדרו בד. היא הכתונת (ו), ומה ת"ל מדרו שמהא כמדרו (ו) : על בשרו.

קרני אור

יהל אור

[א] היא העולה, לשון ליקה ושריפה, וכמו בהעלותך
 את הנרות, והכוונס לומר הקרבן הזה הנקרא
 פולה פ"ש שכולו נשרף, יסיב על מוקדה על המזבח כל
 הלילה, ובנקר יוסר הדשן, וכן נראה דעת רש"י (ט"ל) :
 [ב] וח"ל למדו (חולין כב א, ונהי' אה) דקרבנות
 רק ביום, מן ביום צותו (למטה ז לה) וכ"ה ספרא שם :
 [ג] וכ"ה (ספרא שם) שיהא נותנים מבוא השמש, והם
 מתעכלים על המזבח כל הלילה, וכ"ה בפס"ו, להביא
 איברים ופזרים שלא נתעכלו מצערב, היה מספק בהן
 כל הלילה כדי לשרפן, שנאמר על מוקדה על המזבח כל
 הלילה, וכן כתב הרלב"ג אעפ"י שהקרבנות הקרבנות לא
 תהיה בלילה, הנה עכול מה שהקריב ביום ישלם בלילה :
 [ד] שם מדר ככול משמות נגד שמלה וכדומה, שמציין את הכגד המכוון למדת האדם לא ארוך ולא קצר מגופו

(א) ואין בה חלק לכהנים : (ב) והכתוב דבר כזה
 בעולה התדירה, והוא תמיד של בין הערבים
 והיא אחרונה לכל הקרבנות הקרבים ביום ההוא :
 (ג) והיא יכולה להיות נקטרת והולכת כל הלילה :
 (ד) ואיננו כינוי, זכן מלינו כמוקד ניהרו (ח"ה) קב
 (ה) ל"ו ול"ג, כמו לזקה ולדק והם שני שמות :
 (ו) פ"י שלא תוקד האש הוץ מן המזבח אפילו מעט
 יולאת : (ז) והוי"ו נוסף כוי"ו כנו בעור (כמד' כד
 (ז) : (ז) וכ"ה (ספרא, יומא כג ב, פסחים סה ב)
 מדרו כד כמדתו : (ח) ומבואר ועשה להם מכנסי כד

מנחת יהודה

מקורי רש"י

(א) דשרש צו לא נמצא רק מבנין הכבד גשמע
 שהוא לשון זרון, וסדלא כתיב תצוה לשון עתיד גשמע
 מיד, ויאמר לדורות פ"י שלא יהיה לו הפסק לעולם אבל
 יהיה נוהג לדורות : (ב) עיין ברשב"ן ובחזקוני מה שפ"י
 מאמר ר"ש, והג' בעל שם אפרים פ"י דפאי על מה שאמר
 בפ"ד ושפט את בנדיו ולבש בגדים אחרים, ופ"י רש"י ז"ל שלא ילכלך בהוצאות הדשן, בגדים שהוא פשטם
 בהם תסיד, ולזה אמר ר"ש שיש בפ' זו דברים שיש לזרז ביותר, דהיינו במקום שיש בו חסרון כ"ס, שאם לא יבשם
 ויוציא בהם הדשן שמא יתלכלכו ולא יהיו ראויים לשמש ויהיה נפסד כ"ס של הקדש : (ג) כל הקרבנות האסורים
 בפ' ויקרא חזור וגומר כל דיניהם (רשב"ם) : (ד) פ"י שנפסדו בקדש לאחר שחיפתן, אבל אם נפסלו קודם
 שחיפה אף אם עלו ירדו : (ה) עפ"י עד אחד שמתר להדינא ואסור לגבוה : (ו) שהיה של בוק : (ז) שם "מד" נברל

(א) כפרא, קדושין כ"ט א' : (ב) ספרא פס"ו : (ג) מגילת
 כ"ח א' ועיין מנחות, ילקוט ת"פ כ"ו ב' : (ד) ספרא,
 זכמים כ"ז ב' : (ה) ספרא זכמים שם, ודף פ"ד א' נדה
 מ' ב' : (ו) ספרא, יומא כ"ג ב'. פסחים ס"ה ב', זכמים
 (א) כפרא, קדושין כ"ט א' : (ב) ספרא פס"ו : (ג) מגילת
 כ"ח א' ועיין מנחות, ילקוט ת"פ כ"ו ב' : (ד) ספרא,
 זכמים כ"ז ב' : (ה) ספרא זכמים שם, ודף פ"ד א' נדה
 מ' ב' : (ו) ספרא, יומא כ"ג ב'. פסחים ס"ה ב', זכמים
 (א) כפרא, קדושין כ"ט א' : (ב) ספרא פס"ו : (ג) מגילת
 כ"ח א' ועיין מנחות, ילקוט ת"פ כ"ו ב' : (ד) ספרא,
 זכמים כ"ז ב' : (ה) ספרא זכמים שם, ודף פ"ד א' נדה
 מ' ב' : (ו) ספרא, יומא כ"ג ב'. פסחים ס"ה ב', זכמים

אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאִישׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־
 הַמִּזְבֵּחַ וּשְׂמוֹ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ: וּפִשֵׁט
 אֶת־בְּגָדָיו וּלְבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים
 וְהוֹצִיא אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מַחוּץ
 לַמַּחֲנֶה אֶל־מְקוֹם טָהוֹר: וְהָאִישׁ
 עַל־הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד־בּוֹ לֹא תִכְּבֶה
 וּבֵיעַר עָלָיָהּ הַכֹּהֵן עֵצִים בַּבֶּקֶר

וַיִּפְרֹשׂ יָת קַטְמָא דִּי
 תִּיכּוּל אֲשַׁתָּא יָת עֲלִתָא
 עַל מִדְבַּחָא וַיִּשְׁוִינִיה
 בְּסִטְרֵי מִדְבַּחָא:
 וַיִּשְׁלַח יָת לְבוּשׁוֹתָי
 וַיִּלְבַּשׁ לְבוּשֵׁין אֲחֵרִין
 וַיִּפְקֵי יָת קַטְמָא לְמַפְרָא
 לְמִשְׁרֵיתָא לְאַחַר דְּכִי:
 וְהָאִישׁ עַל מִדְבַּחָא
 תְּהִי יִקְדָּא בֵּיהּ לְאַתְּפִי
 וַיִּבְעַר עָלָיָהּ פְּהִנָּא אֲעִין

אבן עזרא

רש"י

מאכילת האיש (ט) [ה]: אצל המזבח. מחוץ
 לפאת מזבח (י) [ז]: ה והאש על המזבח
 הוקד בו. פעם שנית להוסיף לא תכבה
 ביום (יא) [ז]: ושעם בבקר בבקר. בכל
 בקר ובקר (יב), ובתחלה יעלה העולה (יג)

שלא יהא דבר חולץ בינתיים (ח) ז):
 והדים את הדשן. היה חומה מלא
 המחסה מן המאכלות הפנימיות (ט), ונתנן
 במזרחו של כבש (ח): הדשן אשר תאכל
 האיש את העולה. ועשתה דשן מאותו

דשן ירים תרומה (י): ושמו אצל המזבח. (על המזבח מלא איברים שעדיין לא
 נתאכלו מחזירן על המזבח לאחר שחמה גחלים אילך ואילך ונטל מן הפנימיות
 שנאמר את העולה על המזבח, בר"י ט): (ד) ופישט את בגדיו. אין זו חובה יא)
 אלא ד"א שלא ילכך בהולאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד, בגדים שנשל
 בהן קדרה לרבו, אל ימוג בהן כוס לרבו יב) י), לכך ולבש בגדים אחרים
 פחותין מהן יג) יא): והוציא את הדשן. הלכור בתפוח יד) יא*) כשהוא רבה, ואין
 מקום למערכה, מולאו משם, ואין זה חובה בכל יום, אצל התרומה חובה בכל
 יום עו) יב): (ה) והאש על המזבח תוקד בו, ריבה כאן יקידות הרבה, על
 מוקדה, ואש המזבח תוקד בו, והאש על המזבח תוקד בו, אש תמיד תוקד על

קרני אור

יהל אור

כמ"ש וילבש קללס כמדו (ת"י קט יט) וכן (פ"א ח למ)
 וילבש שאלו את דוד מדיו, פי' ש"ל שבו מכוונים למדת
 גופו ושרשו מדד מענין עדה (סתוב"ש) ואור"ת לנשין
 דבון, ועיין ברמב"ן ובגל"ג מה שפיערו ע"ז: [ה] כאלו
 חמר אשר תדשן האש באכלס את העולה (שד"ל): [ו] והנס
 יכפי הפשט י"מ משמע שיהיה צריך להשליכו למזבח המזבח,
 ועיין סתוב"ש ויקרא' סי' פ"ז, שפי' צטוב
 מ"ל בקבלתם למדו שיטליכטו למזרחו של כבש שהוא בדרום המזבח, ועיין סתוב"ש ויקרא' סי' פ"ז, שפי' צטוב
 טעם ודעת אין למדו מ"ל זה מהכתוב: [ז] מ"ל לכהנים בקיום האש, ואם נחשלו וככתם האש עברו

לכסות בשר ערוה (שמות כה יב): (ט) וכן סי' רש"י:
 (י) כמ"ש (למעלה א עו) אצל המזבח קדמה:
 (יא) כה להוסיף שלא תכבה אף ביום: (יב) וכן סי'
 רז"ל שבכל בקר צריך שיפריך מערכה קודם עולת
 התמיד: (יג) שלא יהא קרבן קודם לתמיד של שחר:
 אולם מ"ל בקבלתם למדו שיטליכטו למזרחו של כבש שהוא בדרום המזבח, ועיין סתוב"ש ויקרא' סי' פ"ז, שפי' צטוב
 טעם ודעת אין למדו מ"ל זה מהכתוב: [ז] מ"ל לכהנים בקיום האש, ואם נחשלו וככתם האש עברו

מנחת יהודה

מקורי רש"י

נבדל משמות בנדר, שפלה, וכרום שפציין הבנדר הסמוך
 למדת האדם לא ארוך ולא קצר בגופו, ושרשו סדד,
 מענין סדה: ח) עיין ברמב"ן מה שהעיר ע"ז: (ט) ששם
 נשרפו לגמרי, ומ"ש מלא המזחה, לאו דוקא ובלבד שלא
 יפתות סקוסין ועיין רש"י יוסא כ"ד א', ד"ה ת"ש: י) שם
 דשן לא בא בתנ"ך רק על דברים שפנים הנשרפים כמו
 בשר וחלב, והוא משמש עם פעל דשן המורה על השומן
 דבר והפוכו, ע"כ שריפת קדשים ונרות קדש קרוי דשן,
 כמדתו דשן של שריפת העולה ידים, ולא יקח מן הדשן החיצון שאין שם אלא דשן מן העצים וכ"ה (ירושלמי יוסא
 ס"ב ה"א) יכול דשן העצים וכי: יא) עיין ברמב"ן מה שהעיר ע"ז: יב) ואם כי אין המשל דומה לנטל, שהיה
 לו לומר בגדים שמוג בהם כוס לרבו אל יבשל בהם קדורה, עיין בס' החזקוני מה שכתב ע"ז: יג) אבל גם הם
 ידעו קדש בראשיתם, ודקדקו: התורה שתחיה ע"י כהן ובבגדי כהן: יד) צבור האמר שבאמצע המזבח נקרא
 תפוח, ע"ש שהיה עגול בתפוח: טו) פי' תרומת הדשן כמ"ש פ' ג':

ל"ה א' ילקוט תפ"ג פס"ז: ז) ספרא, יומא שס, ובמים
 י"ט א סנהדרין מ"ט ב, פרכין ג' פס"ז: ח) ספרא,
 יומא כ"ד א' תמיד כמ' ב' ילקוט תפ"ג פס"ז: ט) ספרא,
 יומא פ"ה ב' ירושלמי יומא פ"ב כ"א פס"ז: י) עיין יומא
 ק"ג ב' וש"י שם שנת קי"ד א' ילקוט תפ"ג ותפ"ד פס"ז:
 יא) ספרא: יא*) תמיד כ"ס ב': יב) יומא כ' א' פס"ז:
 כמדתו דשן של שריפת העולה ידים, ולא יקח מן הדשן החיצון שאין שם אלא דשן מן העצים וכ"ה (ירושלמי יוסא
 ס"ב ה"א) יכול דשן העצים וכי: יא) עיין ברמב"ן מה שהעיר ע"ז: יב) ואם כי אין המשל דומה לנטל, שהיה
 לו לומר בגדים שמוג בהם כוס לרבו אל יבשל בהם קדורה, עיין בס' החזקוני מה שכתב ע"ז: יג) אבל גם הם
 ידעו קדש בראשיתם, ודקדקו: התורה שתחיה ע"י כהן ובבגדי כהן: יד) צבור האמר שבאמצע המזבח נקרא
 תפוח, ע"ש שהיה עגול בתפוח: טו) פי' תרומת הדשן כמ"ש פ' ג':

בַּבֶּקֶר וְעֶרֶךְ עָלֶיהָ הָעֹלָה וְהַקָּטִיר
עָלֶיהָ חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים : אִישׁ תָּמִיד
תֹּקֵד עַל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִבָּה : ס
וְזֹאת תֹּרַת הַמִּנְחָה הַקָּרֵב אֹתָהּ
בְּנֵי־אֶהֱרֹן לְפָנַי יְהוָה אֶל־פְּנֵי
הַמִּזְבֵּחַ : ה וְהָרִים מִמֶּנּוּ בְּקִמְצוֹ

בַּצֶּפֶר בַּצֶּפֶר וַיִּסְדֵּר עָלֶיהָ
עֲלֵתָא וַיִּסִּיק עָלֶיהָ תְּרֵבִי
נִכְסֵת קוֹדֵשׁ יֵשׁ : אִשְׁתָּא
הַדִּירָא תְּהִי יִקְדָּא עַל
מִדְבַּחָא לֹא תִטְפִי : וְדָא
אֹרִייתָא דְ סָנְחָתָא
דִּיקְרִבּוֹן יְתֵהּ בְּנֵי אֶהֱרֹן
קָדָם יִי לְקָדָם מִדְבַּחָא :
ה וַיִּפְרִישׁ מִנֶּיהָ בְּקוֹמְצִיָּה
מִסוּלֵתָא דְמִנְחָתָא

רש"י

אבן עזרא

המזבח, כולן נדרשו במס' יומא (יב*), שחלקו רבותינו במנין המערכות שהיו שם: וערך עליה העולה. עולת תמיד היא (תקדים טו) (יג) ומנין שלא יהא דבר קודם על המערכה לתמיד של שחר, ת"ל העולה עולה ראשונה (יג*) (בר"י): חלבי השלמים.

ואחר כן אימורי השלמים (יד) [ח]: ו אש תמיד הוקד. טעם זה הפסוק להוסיף תמיד (טו) [ט]: ו הקרב אותה. שם הפועל (טז) [י] וטעם הקרב יקריבו אותה בני אהרן, וטעמו אחד מבני אהרן, על כן והרים ממנו (יז), והוסיפה זאת הפרשה על

אם יציאו שם שלמים, ורבותינו למדו מכאן עליה (יד), על עולת הבקר השלם כל הקרבנות כולם, מכאן שלא יהא דבר מאוחר לתמיד של בין הערבים (יו) (יד*) : (ו) אש תמיד. אש שנאמר בה תמיד (טו) היא שמדליקין בה את הנרות שנאמר בה, להעלות נר תמיד (טז), אף היא מעל המזבח ההלון תוקד: לא תבבה. המכבה אש על המזבח עובר בשני לאוין (יח): (ז) וזאת תורת המנחה. תורה אחת לכולן להטעין שמן ולבונה האמורין בענין (ט) (טז*), שיכול אין לי טעונות שמן ולבונה אלא מנחת ישראל שהיא נקמלת, מנחת כהנים שהיא כליל מנין ת"ל תורת (כ): הקרב אותה. היא הגשה בקרן דרומית מערבית (כא) (יז): לפני ה'. הוא מערב שהוא ללד אהל מועד (כב): אר פני המזבח. הוא הדרום שהוא פניו של מזבח, שהכבש נחון לאותו הרוח עג (יח): (ח) (והרים ממנו. מהמחזור שיהא עשרון שלם צבת אחת

יהל אור

קרני אור

(יד) וכפי' רש"י ז"ל אם יציאו שם שלמים: (טו) בפסוק הזה הוסיף מלת תמיד שפי' תמיד החלטי ציוס וכלילה בלי הפסק: (טז) מקור מבנין הפעיל: (יז) לשון יחיד:

בלאו, ונדע לח"ל בכל אדם המכבה שזכר בל"ת (מרמב"ן): [ח] וכ"ס בדח"ל (פסחים נח ב. יומא לד א, זבחים קג ב) העולה עולה ראשונה, פי' שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר, וכן פי' רש"י ז"ל, עולת תמיד היא תקדים: [ט] יראה שפיקר פרשה זו להזהיר שלא תכבה אש המזבח לעולם לא בשעת הקרבה ולא חוץ לזמנה ומתחיל מעולת הערב כמנכגו בכל מקום להחמיל מדת סיוס מערב, ואמר זאת תורת העולה, כאלו אמר הלל זאת תורת העולה, אלו עולה היא העולה שעל עוקדה של המזבח כל הלילה, וכל זמן זה ואש המזבח תוקד בו המזבח, ונבקר יריס את הדשן מעל המזבח, ובכל זאת לא יסלק האש מן המזבח או יכבה, אלא יסלקנה ללדדין עד שהורס הדשן. וזהו ששנה ואמר והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה אף בשעת הרמת הדשן, אש"כ וערך עצים על אותה אש, וערך עליה עולת הבקר, ואם יציאו שם שלמים קטיר חלביהן על האש, גם אם לא יציאו אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה עד שעת הקרבת עולת הערב, ושחר חלילה, וזהו כפ"ל ג' פעמים אש המזבח תוקד (ל"ט): [י] פי' הקרב יקריבו אותה בני אהרן שיש הקרב

מקורי רש"י

מנחת יהודה

יב*) דף מ"ה א' : יג) ספרא, פסחים נ"ח ב' מנחות מ"ט א', רש"י למעלה ג' ה' : יג*) פסחים נ"ח א' ילקוט תפ"ב ותפ"ד פס"ז : יד) ספרא, יומא ל"ג א' פסחים כ"ט ב' : יד*) פסחים, נ"ח ב' : טז) יומא מ"ב ב' : טז) שמות כ"ז ב' : טז*) ספרא ילקוט תפ"ד פס"ז : יז) ספרא, זבחים פ"ג ב' מנחות יט ב', סוטה י"ד ב' פס"ז : יח) זבחים

טז) יתרץ מה שכתוב העולה בה"א תידיעה שר"ל הירועה שכתבה מיירי בוז הפרשה: יז) אלא ישלים כל הקרבנות קידם עולת הערב: יח) דכתיב שני פעמים לא תכבה: יט) חוץ מכהנת חושא ומסנחת סוטה: כ) תורה אהת ככל הכנחות שיהיו סעוטה שכן ולבונה: כט) יבספרא, וכן ברא"ם, הגי', מערבית דרוםית: צ) כי המערב הוא לפני ד' (כג) וזהו מערבית דרוםית:

מִסֵּלֶת הַמִּנְחָה וּמִשְׁמֹנָה וְאֵת כָּל־
הַלֶּבֶנָה אֲשֶׁר עַל־הַמִּנְחָה וְהַקֵּטִיר
הַמִּזְבֵּחַ רִיחַ נִיחַח אֲזַכְּרֶתָהּ לַיהוָה:
וְהַנּוֹתֵרֶת מִמֶּנָּה יֹאכְלוּ אֹהֶרֶן וּבָנָיו
מִצֹּת תֹּאכַל בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ בַּחֲצֵר
אֶהְלִמוּעַד יֹאכְלוּהָ: לֹא תֹאפֶה
חֶמֶץ חֶלֶקֶם נָתַתִּי אֵתָּה מֵאִשֵּׁי
קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא כַחֲטָאת
וּכְאִשֵּׁם: יֹא כָּל־זֶכֶר בְּבָנֵי אֹהֶרֶן
יֹאכְלֶנָה חֶקֶעוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם מֵאִשֵּׁי
יְהוָה כָּל אֲשֶׁר יִגַּע בָּהֶם יִקְדָּשׁ: פ

ד מ ש ת ה ו ת פ ל
ד ב ו נ ת א ד י ע ל מ נ ח ת א
ו י ס ק ל מ ד ב ה א
ל א ת ק פ ל א ב ר ע ו א
א ד פ ר ת א ק ד ס י י:
ט ו ד א ש ת א ר מ נ ה י י כ ל ו נ
א א ה ר ו נ ו כ נ ו ה י פ ט י ר
ת ת א כ ל פ א ת ר ק ד י ש
ב ד ר ת ס ש פ נ ז מ נ א
י י כ ל נ ה : י ל א ת ת א פ י
ח ט י ע ח ו ז ק ה ו נ י ה ב י ת
י ת ה מ ק ו ר פ נ י ק ו ד ש
ק ו ד ש י נ ה י א פ ח ט א ת א
ז כ א ש מ א : י א פ ל ד כ ו ר א
ב ב נ י א א ה ר ו נ י י כ ל נ ה ק נ י י מ
ע ל מ ל ד ר י כ ו נ מ ק ו ר פ נ י א
ד ו י פ ל ד י י ק ר ב ב ה ו נ

רש"י

בשעת קמיצה (כד) (יש): בקמצו. שלא יעשה מדה לקומץ (כה) (ב): מסלת המנחה ומשמנה. מכאן שקומץ ממקום שנתרבה שמנה (כא): המנחה. שלא תהא מעורבת באחרת (כו): ואת כל הלבונה אשר על

אבן עזרא
הכתובה בפ' ויקרא (יה): מן מצות האבל במקום קדש. והנה שתיים מצות (יע), וכל זכר שלישית (כ) [יא]: י וטעם לא תאפה חמץ. הוא העקר במצות פסח (כא): כחטאת וכאשם. בן המנחה (כג): יא כל אשר

המנחה והקטיר. שמלקט את לבונה לאחר קמיצה ומקטירו (כב), ולפי שלא פי' כן אלא באחת מן המנחות בויקרא (כג), הולך לשנות פרשה זו לכלול כל המנחות כמשפטן: (ט) במקום קדוש. ואיזהו בחלר אהל מועד (כו): (י) לא תאפה חמץ חלקם אף השירים חסורים בחמץ (כה): כחטאת וכאשם. מנחת חוטא הרי היא כחטאת, לפיכך קמלה שלא לשמה פסולה, מנחת נדבה הרי היא כאשם, לפיכך קמלה שלא לשמה כשרה (כו): (יא) כל זכר. אפילו בעל מוס, למה נאמר, אם לאכילה הרי כבר אמור לחם אלהיו מקדשי הקדשים וגו' (כז) אלא לרבות בעלי מומין למחלוקת (כט) (כח):

יהל אור

(יח) זכאן משלים מה שלא נאמר שם: (יט) מלוח א' מלוח תאכל, מלוח ב' שחא נאכלת בחלר אהל מועד: (כ) פי' שיאכל אותה כל זכר בבני אהרן: (כא) האפיה היא בעיקר יותר מהלישה, ומוסב על

קרני אור
לשון למי שהדבור חלני (פס"ז): [יא] וכן פי' הרמב"ן, והוסיף עוד מלוח רביעית שיקדש כל אשר יגע בהן, פי' קדשים קלים או סולין יקדשו להיות כמוה, וכן פי' רש"י כלל המנחה בין הקומץ בין השירים: (כג) פי' כחטאת

מנחת יהודה

(כד) שלא יביא עשרון אחד בשני כלים: (כה) אלא הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו: (כו) ובספרא, מסלת המנחה ולא מסלת חברתה, ובשמנה ולא משמן חברתה: (כז) דבשמע שיאכל בשתי מקומות בקדש ובחצר אהל מועד, לכן פי' ואיזהו? א"כ חד מקום הוא: (כח) מסמיכת חמץ לחלקם דרשו כן, כלומר שאף חלק הכתנים לא תאפה חמץ, וכן תיוב"ע: (כט) שנומלים מהמנחה כתמימים: ואינו

מקורי רש"י

ס"ג ב': (יח) ספרא מנחות כ"ד ב' ילקוט תפ"ד פס"ז: (כ) ספרא, יומא מ"ז א': (כא) סוטה י"ד ב': (כב) ספרא סוטה י"ד ב' פס"ז: (כג) לעיל ב' ב': (כד) ספרא, זכמים כ"ו א': (כה) מנחות כ"ה א': (כו) ספרא וסוף דעת ר"ש, זכמים י"ח א' מנחות ב' ב': (כז) למטה כ"ח כ"ז: (כח) ספרא, זכמים ק"ב א':

שני יב וידבר יהוה אל משה לאמר :
 יג זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו
 ליהוה ביום המושח אתו עשירת
 האפה סלת מנחה תמיד מחציתה
 בבקר ומחציתה בערב : יד על
 מחבת בשמן תעשה מרבכת
 תביאנה תפיני מנחת פתים
 ותקריב ריחנית ליהוה : טו והכהן

יתקדש : יב ומליץ יי עם
 משה למימר : יג דין
 קורבנא דאהרן ובניו
 די יקרבו קדם יי ביום
 דרבייתיה חד מן עשרת
 בהלת סאין סו לתא
 מנחתא תדירא פלגותה
 בצפקא ופלגותה
 פרמשא : יד על מסריתא
 במשח תתעביד רביכא
 תיתינה תופיני מנחת
 בצועין תקרב לאתקבלא
 ברעוא קדם יי : טו וכהנא

רשי

אבן עזרא

בל אשר יגע. קדשים קלים או חולין
 שיגעו בה ויבלעו ממנה (ל כט) : יקדש.
 להיות כמוה שאם פסולה יפסלו ואם כשרה
 יאכלו בחומר המנחה (לא) : (יג) זה קרבן
 אהרן ובניו. אף ההדיוטות מקריבין עשירית
 האיפה ביום שהם מתחנכין לעבודה (לז) ל
 אכל כהן גדול בכל יום, שנאמר מנחה תמיד
 וגו', והכהן המשיח תחתיו מבניו חקת עולם
 וגו' (לא) : (יד) מרבכת. חלוטה צרותחין כל לרכה (לד) לב) : תפיני. אפוייה אפיות
 הרבה, שאחר חליטתה אופה בתנור וחוזר ומטגנה במחבת (לה) לג) : מנחת פתים. מלמד
 שטעונה פתית (לו) (לד), (ולא פתית ממש בליעין ופרורין, לפי שאינה נקמלת, אלא

יגע. במנחה ובחטאת ובאשם הוא קדש
 לשם (כג) : יג זה קרבן אהרן. או אחד
 מבניו תחתיו : ביום המשח אותו. אשר יוצק
 על ראשו שמן המשחה (כד) [יב], ורבים
 אמרו כי זה בוי"ת תחת ס"ס (נה) והטעם, כי
 מיום המשח אותו הנה זה חייב להקריב
 תמיד מנחתו (כו) [יג] : יד מרבכת. אין לו
 אה (כז) [יד] ויש מי שאומר רכה כה
 ויש מי שאומר במהרה (כט), ותיו תביאנה

יהל אור

קרני אור

ואשם שחלביהן עולין לאשם, וכשרם שהוא לכהנים קדש
 קדשים הוא, ונאכל לפניו מן הקלעים לזכרי כהונה, כן
 נותרת מן המנחה קדש קדשים הוא (רנה"ו) : (כג) פי'
 להיות כמוה וכן פי' רש"י ז"ל, וכד"ק, הוא קדש לשם
 והכהן יאכלנו, או טעם בהם כל המנחות הקריבות
 לשם" : (כד) והנה זה המקרא מדבר במנחת כה"ג
 שיקריבנה ביום המשח אותו, וכן פי' הרשב"ם לפי
 הפשט בני אהרן הכהנים הגדולים העומדים תחתיו :
 (כה) כמו הנותר בבשר ובלחם (למטה ה לב) שפי' מן הבשר ומן הלהס : (כו) עד יום מותו : (כז) ורמ"ל והמטמר
 תפשו אותו מן למטה ז' יב, וגם כדה"א כג כע, ותסיחם הוא והבל כי משני המקומות ההם אין ללמוד
 כלל מה ענין מרבכת, והוא באמת כמי שאין לו אה (שד"ל) : (כח) וכן פי' הרשב"ם, לפי ענינו רכה
 בשמן, ולפי שהיה מאפה תנור לריך לרכה בשמן : (כט) מפני שכל מעשים צרותחין וסי' לריך לעשותה

ז"ל : נספח למדו שם שסוגע בלבד פסול ולא כולו, ומטל
 רק מקום הבלע : [יב] ודעה חז"ל (ספרא) שכל כהן
 קדוש כשעשה עבודה ראשונה לריך סינון במנחה :
 [יג] שכיון שסתמיל טוב אינו פוסק אלא מיום המשח אותו
 עד לעולם מביא בכל יום, ודומה לו ביום קנותן השדה
 קניה גם את רוח המואבית (רות ד י) מן אותו היום
 (פס"ו) וכן פי' הרד"א : [יד] פעל רבך" כוראתו בשפת
 פרב על ספתתה קמים ועל ערוב דבר בדבר :

מקורי רשי

מנחת יהודה

כט) ספרא, ובסיס צ"ו ב' ועיין רש"י שם ד"ס, עד
 שיבלע : ל) ספרא מנחת ג"א ז' : לא) ספרא ילקוט
 תפ"ו : לב) ספרא, פנמות כ', ב', ילקוט תפ"ו :
 לג) ספרא, פנמות שם ילקוט תפ"ו פס"ו : לד) עיין
 רש"י ר"ע"ב) וכן פי' הרשב"ם (חלה פ"א ס"ו) ובירושלמי (חלת
 חליטת קמח לוחך חמין : לט) עיין חלה אור אור ל"ד : לו) אע"ב
 דלא

ו) ואינו רק גניעה בעלמא על גב הדבר, אלא עד שיכלע
 בתוכם : ל) וכחומר שבשניהם תאכל, ר"ל שיאכל לפניו
 מן הקלעים ליום ולילה עד חצות : לב) ומאדעו יום ואילך
 לא : ג) אבל לא ההדיוטים, וכן פי' הרשב"ם : לד) פי'
 שמשיל מים רותחין על הסלת, אבל הסלת הסלת לתוך
 הדותחין אינו נקרא חלוטה אלא טעוטה, וכ"ה (פסחים ל"ז רע"ב)
 פ"א ח"ד) בהושבך אינו היא המעיסה הנותן חמין לתוך קמח, חליטת קמח לוחך חמין : לט) עיין חלה אור אור ל"ד : לו) אע"ב
 דלא

ד' ת' ב' א תחזתוהי
 מבנוהי יעבד יתה קיים
 עלם קדם ייגמיר תתסק:
 טו וקר מנחתא דבהנא
 גמיר תהי לא תתאכל:
 יז ומליל יי עם משה
 למימר: יח מליל עם אהרן
 ועם בנוהי למימר דא
 אורייתא דחטאתא
 באתר די תתנבם עלתא
 תתנבם חטאתא קדם יי

הַמְשִׁיחַ תַּחֲתֵי מִבְּנֵי יַעֲשֶׂה אֹתָהּ
 חֶקְעוֹלָם לִיהוָה כָּלִיל תִּקְטֹר:
 טו וְכֹל־מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא
 תֹאכַל: פ' י' וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 לֵאמֹר: יח דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בְּנָיו
 לֵאמֹר זֹאת תִּנְחַת הַחֲטָאת בַּמָּקוֹם
 אֲשֶׁר תִּשְׁחַט הָעֹלָה תִשְׁחַט
 הַחֲטָאת לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים

רש"י

כופלה לשנים, וחוזר וכופלה לדי שתי וערב
 ואינו מזדיל לו (זה), וכן מקטיר לאשים,
 בר"י: (טו) המשיח תחתיו מבניו.
 המשיח מבניו תחתיו (לה): כליל תקטור.
 אין נקמלת להיות סירה נאכלין, אלא כולה
 כליל (ט), וכן כל מנחת כהן של נדבה
 כליל תהיה (י): (טז) כליל. כולה סוה

אבן עזרא

פי' לאהרן (ב) וכן תי"ו תקריב (לא), ועל
 דעתי כי בן הוא תי"ו תפיני. (לכ), ושעמו
 תקון, ואין ריע לו (לג), והקדמונים אמרו
 שהיא שתי מלות תאפה נא (לד), ויאמר ר'
 יונה המדקדק שהוא על משקל דוכוסת (לד*),
 וזה המשקל מעקל: טו כליל. כמו כלה,
 כליל תהיה לשם (לה): טז לא תאכל. ככל
 המנחות, כי איך יאכל הכהן מנחתו או
 חטאתו (לה*) [טז], מקום שחיטת כל חטאת
 כי הוא כאחד הקדשים (לז) [יז]:

צמונה (לו) [טז]: יח קדש קדשים.
 יהל איר

קרני אור

[טז] והמורה צ"י מ"ו מהס' הג' כתב, כי טעם שריפת
 מנחת כהן מפני שכל כהן יש לו להקריב קרבנו בעצמו,
 ויהיה ח"כ מביא מנחה ואוכל אותה הוא בעצמו וכאלו
 לא עשה דבר: [טז] וזה לפי שלא יכלס המוטע במעשה
 ולא ידעו בני אדם אם הטע בהקדש או במעשה, שאם
 ישטט החטאת במקום זולת העולם ידעו כל הרואים שטט
 במעשה, והמורה מסה על כבודן של בני אדם חף על
 המועטים (הג' ר"י קרא): [יז] והנה סוכיר מחלה פ'
 עולה ואמריה פרשת טעמת, ואמריה פרשת אשם וקראם

צמחירות, והבא"י יפרש מלה מוסרסת מרצבת מזכרת
 פ"ד זכורים מיד מתבטלים: (ב) מלת תביאה הוא
 פועל ופעול והתי"ו משמשת לזכר נמצא והוא אהרן
 פועל ההבאה, ודגש הנו"ן הוא הכינוי היינו הפועל
 והיא המנחה, ופי' כאלו כתיב תביא אותה המנחה
 שהיא ל"ג: (לא) והתי"ו הוא משמש נכח לזכר:
 (לכ) ויהיה התי"ו לנכח מבנין הפעיל, והיה ראוי
 הופינה, שהנפרד תופין אותה, על משקל תוליד:
 (לג) לא נמצא רק פ"ח במקרא ובל"ר וסמיכות:
 (לד) כ"ה (ספרא) חסוני תאפה נא, ופי' שלא יאפה כל לרכו, רק אפיה מועטת, ודעת ר' יהודה שם,
 תאפה נאה, פי' שיהיה איכות וכמות האפיה טוב ויפה וגדול ודעת ר' יוסי שם תאפה רבה, שפי' אפיות
 הרבה, וכן פי' רש"י אפיות אפיות הרבה, ולדעת כולם שרשו אפה והאלף חסרה, וכן פי' הרשב"ס לשון
 אפיה והאל"ף חסירה ויוצ"פ תרגם, מרסקא מנחת רפוקין, ולדעתו שרשו פחת: (לד*) כ"ה צם' השרשים
 שלו שרש חסן, כי משקלו פועיל על משקל דוכיפת, והתי"ו בו על הסברה הזאת במקום הפ"ח והוי"ו
 נוספת והו מה שמחייב בו העיון מדרך דקדוק הדברים, ואין לנו ראיה על ענין המלה מן המקרא
 וכ"ה צם' הרקמה לד 63: (לה) והאוכל ממנה עובר על ל"ח (ספרא): (לה*) וכמו ששורפין חטאתו כן
 שורפין מנחתו עיין למעלה ד כג: (לו) וכ"ה (ספרא) עה"פ לפני ה' (פ' יח) לרבות כל חטאת שלא תהא
 שחיפתן אלא בנפון: (לז) פי' מדלא כתיב קדש הקדשים עיין פי' הח' ז"ל (ברא' ט כה) ובבאורי שם:

מקורי רש"י

מנחת יהודה
 דלא כתיב בהדיא פתות אותה סדקרייה מנחת פתים סלמד
 וכו': (לז) כ"ח (ספרא ויקרא ב' ו') על הפ', פתות אותה
 פתים, ובספרא כאן הני' "וסכריל" ועיין חתומ"ם שם פי'
 כ"ד: (לח) יתרו דמשמע בחי אביו הוא כה"ג תחתיו לכן בסרס הכתוב, כלומר המשיח סכננו לאהר מותו
 תחתיו: (לט) כל חשירית (מ) ועשירית חאיפה של כהן על חטא אינו כליל, אלא הקוסץ קרב לבדו, והשירים
 לבדם

מנחת פ"ס ב' (לה) ספרא פס"ז לו) סוטה כ"ג ח'
 ילקוט
 קב"ד: (לח) יתרו דמשמע בחי אביו הוא כה"ג תחתיו לכן בסרס הכתוב, כלומר המשיח סכננו לאהר מותו
 תחתיו: (לט) כל חשירית (מ) ועשירית חאיפה של כהן על חטא אינו כליל, אלא הקוסץ קרב לבדו, והשירים
 לבדם

הוא : יש הבהן המחטא אתה
 יאכלנה במקום קדש תאכל
 בחצר אהל מועד : כל אשר יגע
 בבשרה יקדש ואשר יזה מדמה
 על הבגד אשר יזה עליה תכבם

קודש קודשין היא :
 יש פהנא דמכפר בדמה
 ייבלינה פאתר קדיש
 תתאכיר בדחת משפן
 זמנא : כל די יקרב
 בבשרה יתקדש ודי ידי
 מדמה על לבושא די ידי
 עלה תתור פאתר קדיש :

אבן עזרא

רש"י

יש הבהן המחטא . טעמו הזורק דם (לח) , כאלו אמר המסיר חטא החוטא (לט) , ורבים הספרשים אמרו , כי טעם המחטא רוחץ או מטהר , וכן תחטאנו באזוב ואטהר (תה' , נא , ט) (מ) : כל אשר יגע . בבשר החטאת (מא) יהיה קדש לשם והכחן יאכלנו (מכ) לכן (מג) חלק הזורק בחלק כל אחיו (מד) : יזה . אמר ר' משה הבהן שהוא כמו ימה (איוב, טו כט) מבנין קל (מה) [יח] , ובפתחות היו"ד מהכבד (מו) והאות המובלע צון (מז) וכן ויז מדמה על הקיר (פ"ב ט לג) בחירק (מח) עם ויז בפתח (מט) , רק במלת נטה מראה אל הקיר בחירק , עם ויז הוא בצירי בבנין הקל וכן מצאנו ויז נצחם (ישעיה סג ג) מבנין הקל (כ) ויפה דקדק (לא) , ובעבור שהחטאת קדש צוה השם לכבם המקום שנפל מדמה על הבגד : במקום קדש . הוא חצר אהל מועד (נא*)

לגבוה (מא) : (יע) המחטא אותה . העוזב עבודותיה שהיא נעשית חטאת על ידו (מכ) : המחטא אותה יאכלנה . הראוי לעבודה (מג) (לז) , ילא עומא בשעת זריקת דמים שאינו חולק בצער , וא"ל לומר שאוסר שאר כהנים באכילתה חוץ מן הזורק דמה , שהרי נאמר למטה כל זכר . ככהנים יאכל אותה (מד) (לח) : (כ) כל אשר יגע בבשרה . כל דבר אוכל אשר יגע ויבלע . ממנה (ח*) : יקדש . להיות כמוה , אם פסולה תפסל מה , ואם היא כשרה תאכל כחומר שבה (מו) (לט) : ואשר יזה מדמה על הבגד . ואם הוזה מדמה על הבגד , אותו מקום דם הבגד

קרני אור

יהל אור

קדש קדשים : [יח] יזה בנין הקל משרש נוה שענינו קפילה , אם יקפץ מומה על הבגד , ובהפעול ענינו זרק המשקה באופן שיקפץ ממקום למקום (עד"ל) : [יש] וע"ז כתב המחבר לנתח"ש שיפס דבר , שיש מרש בין קדש וטמא , (מ) וגם שם תיוב"ע מלשון זריקה , תדי עלי היך כהנא יאכלנו , ולא דוקא הזורק : מקום שיזכיר מלת לכן : (מד) כש"כ (למטה פ' כב) כל זכר ככהנים יאכלנה : (מה) ושרשו נטה , כן יזה שרשו נוה : (מו) כמו ויז על אהרן (למטה ח ל) הוא מהכבד פועל יולא : (מז) הנו"ן נבלע בדגש של מלת ויז : (מח) מבנין הקל" : (מט) שהוא מבנין הכבד : (נ) המלות , מראה אל הקיר בחירק עם ויז" ס"ס הוא ונד"ק , וכבא"י הגי' , רק במלת נטה הוא בצירי בבנין הקל , וכן מצאנו ויז נצחם מבנין הקל" : (נא) וע"ז כתב המחבר , וכן נראה לי ששז על המזה , ופי' הכתוב לדעתי לפי שאין לריך כבוס רק דם שראוי להזאה ולא דם שנתז מנזאר הכהמה קודם שנתקבל בכלי , ולא דם הנשאר אחר ההזאה אלא מדם שביד הכהן המזה אשר יזה שלא ככוונה מדמה על הבגד" : (נא*) לפי שהדס דם קדשי הטאת הנאכלת לפניו מן הקלעים , ואם יזה מדמה על הבגד ויולא חוץ לקלעים נפסל ביוולא : (נב) כי קדוש הפוכו חול וטהור הפוכו טמא , ולזה מה שאמר כאן במקום קדוש ולא חול : (נג) פי' ויחסר מקום ההזייה שלא זכר אלא עליה ,

והטעם או יהל אור (לח) וכן ויהטא את המזבח (למטה ח עו) וכן ת"א כהנא דמכפר בדמא : (לט) המסיר החטא מהחוטא , שזה גדר כמה שרשים שממשים הדבר והפוכו כמו ובכל תבואתי תשרש (איוב לא יב) שפי' לעקור השרש : דמדי באזוכא" : (מא) ויבלע ממנה : (מב) פי' כל כהן (מג) מלת לכן כמו באמת , וכן דעת הח' ז"ל בכל שרשו נוה : (מו) כמו ויז על אהרן (למטה ח ל) הוא מהכבד פועל יולא : (מז) הנו"ן נבלע בדגש של מלת ויז : (מח) מבנין הקל" : (מט) שהוא מבנין הכבד : (נ) המלות , מראה אל הקיר בחירק עם ויז" ס"ס הוא ונד"ק , וכבא"י הגי' , רק במלת נטה הוא בצירי בבנין הקל , וכן מצאנו ויז נצחם מבנין הקל" : (נא) וע"ז כתב המחבר , וכן נראה לי ששז על המזה , ופי' הכתוב לדעתי לפי שאין לריך כבוס רק דם שראוי להזאה ולא דם שנתז מנזאר הכהמה קודם שנתקבל בכלי , ולא דם הנשאר אחר ההזאה אלא מדם שביד הכהן המזה אשר יזה שלא ככוונה מדמה על הבגד" : (נא*) לפי שהדס דם קדשי הטאת הנאכלת לפניו מן הקלעים , ואם יזה מדמה על הבגד ויולא חוץ לקלעים נפסל ביוולא : (נב) כי קדוש הפוכו חול וטהור הפוכו טמא , ולזה מה שאמר כאן במקום קדוש ולא חול : (נג) פי' ויחסר מקום ההזייה שלא זכר אלא עליה ,

מנחת יהודה

מקורי רש"י

לבדם , ומנחת כהנת הנשואה לישראל נאכלת : (מא) פי' שתהיה כולה נשרפת , כי מלת כליל טורה על הכללות , ר"ל שנעשה פעל הכליון בכל הדבר : (מב) ופסיר חטא האדם כה , וזהו הזורק את הדם , כמו ויקח משה את הדם וגו' ויחסא את המזבח (למטה ח' פ"ו) : (מג) הראוי להיות מחטא : (מד) עיין ספרא שמרבה אף בעלי מוטין : (מה) אם פסולת היא החטאת , כגון פיגול או פיסול אחר יפסל הנזוגע בת : (מז) כהגבר החטאת שנבלע בת , טעמו אם נגע בשר שלמים שנשחט מאתמול בחטאת שגשחטה היום , נאכל אותו בשר החטאת בו בעם בלבד , כדון שלמים הנאכלין לשני ימים ולילה אחד , אבל לא כליל כבשר החטאת שהחטאת נאכלת ליום ולילה , וזה לפי שהחומר עכשיו בבשר שלמים , נאכלת כדון בשר שלמים ואם החומר בבשר החטאת , כגון שגשחטו היום החטאת , והשלמים

זלקוט מפ"ס : (לז) ספרת , ובמים ז"ט ח' ילקוט שם פס"ז : (לח) פ' כב : (לח*) ובמים ז"ו : (לט) ספרת , ובמים ז"ו

**בַּמָּקוֹם קָדֵשׁ: כֹּא וְכָל־חֲרֵשׁ אֲשֶׁר
תִּבְשַׁלְּבוּ יִשְׁבֵּר וְאִם־בְּכָלִי נִחַשְׁתָּ
בְּשִׁלָּה וּמֵרֶק וְשִׁטָּף בַּמַּיִם: כִּב כָּל־
זָכָר בַּבְּהֵמִים יֹאכַל אֶתְּהָ קָדֵשׁ
קָדָשִׁים הוּא: כִּג וְכָל־חַטָּאת אֲשֶׁר**

כא ומן דחמף די תתבשל
ביה יתבר ואם במנא
דנחשא תתבשל ויתמרק
וישטטף במיא: כב כל
דכורא בבהמיה יכור
יתה קודש קודשין היא:
כג וכל חטאתא די יתער
מדמה ל משפן זמנא

אבן עזרא

רש"י

אם יזה אחר עליה שהוא הבשר יכבם תבשר
הכהן (נד) ואחר כך יאכלנו או פירושו המקום
אשר יזה מהדם תכבם (נה), ויהיה בנד לשון
נקבה וזכר (נו) וכמוהו אשר תשיג ידו (למטה
יד לא) (נז), ותי"ו תכבם לכהן (נח):
כא הבשל בו גם בשלה ומרק ושטף.
סבנין שלא נקרא שם פועלו (נט), ובא ומרק
בחולם בעבור הרי"ש שלא תדגש, כי אם
במקומות פועטים (ס) במשקל לא זורק עליו
(בסד' יט יג) (סא) סגורת מרקו הרמחים
(ירמ' מו ד) (סב) [ב] כי המ"ם שרש:
כב ושעם קדש קדשים הוא. עם כל
זכר (סג) שאין ראוי לאכול החטאת שהקריבו
האימורים מפנה והוא לכפר כי אם התמימים,
והזכר תמים מהנקבה (סג') ואפילו קטן יקרא
כאשר העתיקו אבותינו [כא]: כג וכל חטאת

אשר יזה עליה תכבם צהוך העזרה (זו) (ס):
אשר יזה. יהא נזה כמו ולא יטה לארץ
מגלס מא) יהא נטוי מז*) (כא) ישבר.
לפי שהבליעה שנבעלת זו נעשה נותר סב),
והוא הדין לכל הקדשים (מח): ומרק. לשון
תמרוקי הנשים (מג) אשקוריר בלעז (מט):
ומרק ושטף. לפלוט את בליעתו, אבל
כלי חרס למדך הכתוב כאן שאינו יולא מידי
דפיו לעולם (נ) (נד): כל זכר
בבהנים יאכל אותה. הא למדת שהחטא
אותה האמור למעלה נא) לא להוליא שאר
הכהנים אלא להוליא את שאינו ראוי לחטוי:
(כג) וכל חטאת. שאם הכנים מדם חטאת
זכר, והזכר שהוא בן שלש עשרה שנה (סד)

קרני אור

יהל אור

אבל הטעם שאמר שלום השם כן בעבור שהחטאת קדש
אינו מסטיק שגם העולה והאשם ק"ק ואין דין זה נוהג ככן
אלא הומרא הוא שהחמירה התורה בחטאת לבדה, וכן
אמר רמב"ם ז"ל (סמ"ה פ"ח ת): [ב] עיין רד"ק שרש
מרק ובהמחור לנתה"ש מה שהעיר ע"ז: [כא] כ"ס (ספרי

או יהסר מלת או, ופי' הכתוב ואשר יזה מדמה על
הבגד, או אם אדם אחר יזה על בשר ההטאת ותיבת
עליה על הבשר זהיא ל"ג: (נד) ויהיה פי' תכבם
תכבם אתה הכהן את הבשר והתי"ו תי"ו הנוכח:
(נה) ויהסר הכתוב מלת מקום ופי' ואשר יזה מדמה

על הבגד מקום אשר יזה עליה תכבם: (נו) כי בנד הוא ל"ז והיל"ל אשר יזה עליו אלא בנד משמש לשון ז"ג: (נז) שמלת
יד לשון ז"ג כמו בנד: (נח) עיין אות נ"ד: (נט) פי' שלא נזכר שם פועלו: (ס) ונמלא ו' פעמים שהרי"ש נדגשת
עס"י הנוסורה: (סא) כי משפטו זרק דגש ברי"ש עי"ן הפעל, ולפי שהרי"ש לא נדגש רק במקומות מועטים נא
הולם בפ"א הפעל זרק וכן ומרק: (סב) שכל על ההלכות והליטוש, ונא כאן על המריקה והשטיפה: (סג) יבאר מה
שנה עוד לאמר קדש קדשים הלא כבר אמר (פ' יח): (סג') פי' הזכר הוא תמים ומוכח יותר מהנקבה: (סד) ונכח"י

על הבגד מקום אשר יזה עליה תכבם: (נו) כי בנד הוא ל"ז והיל"ל אשר יזה עליו אלא בנד משמש לשון ז"ג: (נז) שמלת
יד לשון ז"ג כמו בנד: (נח) עיין אות נ"ד: (נט) פי' שלא נזכר שם פועלו: (ס) ונמלא ו' פעמים שהרי"ש נדגשת
עס"י הנוסורה: (סא) כי משפטו זרק דגש ברי"ש עי"ן הפעל, ולפי שהרי"ש לא נדגש רק במקומות מועטים נא
הולם בפ"א הפעל זרק וכן ומרק: (סב) שכל על ההלכות והליטוש, ונא כאן על המריקה והשטיפה: (סג) יבאר מה
שנה עוד לאמר קדש קדשים הלא כבר אמר (פ' יח): (סג') פי' הזכר הוא תמים ומוכח יותר מהנקבה: (סד) ונכח"י

מנחת יהודה

מקורי רש"י

ונגע בשר השלמים בחטאת נאכל כדין חטאת, היים
והלילה בלבד, אבל לא למחר כשאר בשר שלמים: (פז) וכן
או"ל (ובחים שם) לא אמרתי לך אלא מקום דם בלבד,
ו"ל חבנת המקרא, וכבר העיר הרב בעל יוסף דעת כי
ישנו בכאן ג' גירסות משונות בפי' רש"י ז"ל, האחת
מקום הדם הבגד אשר יזה עליה תכבם והשנית היא ברש"י
קלף דפוס ישן (והיא גם היא ברש"י קלף כ"י אשר לי) ואם הוזה מדמה על הבגד אותו הבגד מקום הדם אשר יזה עליו
הכבם וכו' והשלישית היא בס"א, אותה מקום הדם שבבגד תכבם וכו', וכן היתה גי' הרא"ם ז"ל ואין הבדל ביניהם
בעיקר הענין, כ"א בחיקון המליצה לבדו, ופי' הרב תחילת עיקר כוונת הכתוב ואח"כ פי' דקדוק התיבה עכ"ל:
(פז') ר"ל השרש מן "יזה" הוא "נזה" והיו"ר סימן לעתיד, והדגש שבתוך הווי"ן, תורה חסרון תע"ן, וכאילו כתיב ינות,
וכן מלת יפה ששרשו נסה, והדגש בפי"ת משלים חסרון הגו"ן וכאילו כתיב ינסה, והנה הוא לדעת רש"י ז"ל מן
הנפעל כמו ינוה, וכל נפעל י"ל פועל יוצא ר"ל אשר ינוה ע"י האדם המזה, לפי שאין הכתוב מדבר על חאיש המזה,
אלא על הבגד המקבל החוזה: (פח) עיין (ובחים צ"ג ב') ששבירת כלי חרס במקום קדוש, ועיין בפ"י הרע"ב (שם
מ"ד) אתקש שבירת כלי חרס לכיבוס, ועיין תוס' יו"ט שם, שכתב שרש"י ז"ל אזיל לשיטתו: (פס) אשקודמנ"ש
עשייתו. ריין סאכען: (נ) בע"ז חגי' "מידי דוסג", ובמסחים חגי' "מידי דופיו" פי' מדופנו החיצון: (נא) פ' י"ט:
והרשב"ם

ב' פסמים מ"ה ח: (פ) ספרא, ונמיס צ"ד ח' ילקוט
תפ"ט ות"צ פס"ו: (פא) חיוב ט"ו כ"ע: (פב) עיין ע"ז
ע"ו ח', ורש"י יומא כ"א ח' ד"ס שני כלי חרס ילקוט
מ"ז פס"ו: (פג) חסתר ב': (פד) ע"ז ל"ד ח', פסמים
היא ברוב ספרי הרסום, ואם הוזה מדמה על הבגד, אותו
קלף דפוס ישן (והיא גם היא ברש"י קלף כ"י אשר לי) ואם הוזה מדמה על הבגד אותו הבגד מקום הדם אשר יזה עליו
הכבם וכו' והשלישית היא בס"א, אותה מקום הדם שבבגד תכבם וכו', וכן היתה גי' הרא"ם ז"ל ואין הבדל ביניהם
בעיקר הענין, כ"א בחיקון המליצה לבדו, ופי' הרב תחילת עיקר כוונת הכתוב ואח"כ פי' דקדוק התיבה עכ"ל:
(פז') ר"ל השרש מן "יזה" הוא "נזה" והיו"ר סימן לעתיד, והדגש שבתוך הווי"ן, תורה חסרון תע"ן, וכאילו כתיב ינות,
וכן מלת יפה ששרשו נסה, והדגש בפי"ת משלים חסרון הגו"ן וכאילו כתיב ינסה, והנה הוא לדעת רש"י ז"ל מן
הנפעל כמו ינוה, וכל נפעל י"ל פועל יוצא ר"ל אשר ינוה ע"י האדם המזה, לפי שאין הכתוב מדבר על חאיש המזה,
אלא על הבגד המקבל החוזה: (פח) עיין (ובחים צ"ג ב') ששבירת כלי חרס במקום קדוש, ועיין בפ"י הרע"ב (שם
מ"ד) אתקש שבירת כלי חרס לכיבוס, ועיין תוס' יו"ט שם, שכתב שרש"י ז"ל אזיל לשיטתו: (פס) אשקודמנ"ש
עשייתו. ריין סאכען: (נ) בע"ז חגי' "מידי דוסג", ובמסחים חגי' "מידי דופיו" פי' מדופנו החיצון: (נא) פ' י"ט:
והרשב"ם

וַיָּבֵא מִדְּמַי אֶת-אֶהֱד מוֹעֵד לְכַפֵּר
 בְּקֹדֶשׁ לֹא תֹאכַל בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹף: פ
 ז * וְזֹאת תֹּזְרֹת הָאֱשֵׁם קֹדֶשׁ
 קֹדֶשִׁים הוּא: בְּמִקְוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַטּוּ
 אֶת-הָעֶלְהָ יִשְׁחַטּוּ אֶת-הָאֱשֵׁם
 וְאֶת-דָּמּוֹ יִזְרֹק עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:
 וְזֹאת כָּל-חֻלְבּוֹ יִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶת
 הָאֱלִיָּהּ וְאֶת-הַחֶלֶב הַמְּכַסֶּה אֶת-

בְּכַפֵּרָא בְּקוֹדֶשׁא לָא
 תִּתְאַכַּל בְּנוֹרָא תִּתְוַקֵּד:
 * וְזֹאת אוֹרְיִיתָא דְאֲשַׁמָּא
 קוֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין הוּא:
 ב בְּאַתְרָא דִּי יִכְסֹן יֵת
 עֲדָתָא יִכְסֹן יֵת אֲשַׁמָּא
 וְיֵת דְמִיָּה יִזְרֹק עַל
 מִדְּבַחָא סָחֹר סָחֹר:
 ג וְיֵת כָּל תְּרִבִּיָּה יִקְרַב
 מִנֶּיהָ יֵת אֱלִיָּתָא וְיֵת
 תְּרִבָּא דְחַפֵּי יֵת גִּזָּא:

רש"י

אבן עזרא

החילונו לפנים פסולה (ג) (סח), (וכל לרבות
 שאר קדשים) (ג) (טו): (ח) קדש קדשים
 הוא. הוא קרב ואין תמורתו קרבה (ח) (א):
 (ב) [ישחטו ב]. ריבה לנו שמיטות
 (ה) לפי שמלינו חשם בלבוז נאמר
 ישחטו רבים, ותלחו בעולה להביא עולת
 לזכר ללפון (ד): (ג) ואת כל חלבו. עד
 כאן לא נתפרשו אימורין באשם, לכך הולך
 לפרש כאן, אבל חטאת כבר נתפרשו בה צפ'
 ויקרא (ה) (ב): את האליה. לפי שאשם אינו בא אלא חיל או כבש, וחיל והכבש

אשר יובא מדמה לכפר בקדש. והנה מקום
 הפרכת יקרא קדש, כי החצר ואם הוא
 קדש (סה) כנגד אהל מועד חול (טו), והנה (טו)
 גם יקרא לפנים הפרכת קדש כנגד אהל
 מועד (סה) כמו בזאת יבא אהרן אל הקדש
 (למטה טז ג) (סט) [כב], וזאת חטאת היא
 חטאת בהן הנדול או הקהל (ע) [כג]:
 א וזאת תורת האשם. כבר הודעתוך ההפרש
 בין חטאת ואשם (ח) אעפ"י שהכתוב
 יאמר בחטאת אשם (ב) ובאשם חטאת (ג)

יהל אור

קרני אור

„בן שלש עשרה שנה נקרא ח"ש": (סה) כמ"ש מלות
 תאכל במקום קדוש בחצר אהל מועד (פ' ט)
 (טו) כי קדושת ההצר למטה מכולן, ובמקום "כי
 היא החצר ואשם היא קדש היא כנגד אהל" חול":
 (טו) ובמקום"ה לא נכתב מלת "והנה": (סח) ונקרא
 קדש הקדשים: (סט) וכן ואל יבוא בכל עת אל הקדש
 מבית לפרכת (למטה טז ב): (ע) כי מאלו יזה מדמם
 על מזבח הקטרת:
 (ח) למעלה ה' י"ו: (ב) כמ"כ ואשמו (לעיל ד'
 (ג) כמ"כ והביא את אשמו לה'
 על חטאתו אשר הטח (למעלה ד ג) הרי אשם קראו חטאת ובמקום"מ יקדים" באשם חטאת" וח"כ "בחטאת

מטות), ועיין צפ"י רש"י חיר כט ב' ד"ס נדרי מעליה הור'
 סכה של אלו מצינו בכל המורה שיהא קרוי ח"ש בפחות מבן
 י"ג עיני"ש ולו הוא קרוי "בר מצוה" עיין חנות דר"ג פט"ו,
 ב': [כב] עיין נח"ש מה שהציר ע"ז: [כג] וכן פי'
 הרשב"ם, מטאות הפנימיות פר כסן המשיח, ופר העלם
 דבר של זכור, ופר ושעיר של יום הכפורים ושעירי עכו"ם,
 כל אלו כתיב בהם שמטה לפנים בהיכל על הפרכת ומזבח
 הזהב, וכן פי' הרמב"ן, על דרך הפשט אין הכתוב מדבר אלא
 במטאות הפנימיות שזוה כבר בשריפתן, ולא כן דעת רש"י

מקורי רש"י

מנחת יהודה

ל, ב' פס"ז: (סח) ספרא, ונמיס פ"ב ח': (טו) ספרא:
 (א) ספרא, תמורה י"ס ח': א* ספרא: (ב) ויקרא ד':
 ותפס שם החטאת לרכותא: (ח) כלומר אין האשם כשאר
 קרבנות שקרבין כמותן, שאם המיר האשם תרעה תמורתו עד שתסתאב, כלומר עד שיפול בה טום, ואינה קריבה קרבן
 אשם לעולם (חוכרון): (ג) ברא"ם לא גרס כל המאמר הזה, וכן בזכור לאברהם סוקה בשני חצאי מרובע, מן
 ישחטו עד לצפון, וכתב שהוא הוספת תימה כי בתמורה י"ד כתיב באר תיטיב אשם ביחוד איתיה, בצבור ליתיה:
 (ג) ובספרא "ריבה כאן שוחטים הרבה, אף הגרים ואף הנשים ואף עבדים" והוא מפני שכל הפרשה דבר בל"י, ומדוע
 בשחיפה תפס ל"ד דרשו לרבות נשים ועבדים וגרים לשחיפה: (ד) ב"ח (ספרא) מאמר ר"א, "סכאן לעולת צבור שלא תהא
 שחיפתה אלא בצפון" חה מוכיח מ"ש בסקום אשר ישחטו בל"ד להורות שגם רבים שהוא הצבור המביאין עולה ישחטו
 בצפון: (ס) ולמה נתפרשו איטורי חטאת ואיטורי שלמים בסדר ויקרא, ולא נתפרשו שם איטורי האשם, עד שחוצרך
 מפני

וגודעה ההטאת (טס טס יד) הרי ההטאת קראו אשם:
 על חטאתו אשר הטח (למעלה ד ג) הרי אשם קראו חטאת ובמקום"מ יקדים" באשם חטאת" וח"כ "בחטאת
 מנחת יהודה

(כ) והרישב"ם והראב"ע הרמב"ן פי' בחטאות הפנימיות, עיין
 קרני אור הערה י"ג, ועיין בנחה"ש מה שביאר בזה: (ג) הוספה
 בדפוסים שונים וע"ג בברכת הזבח לזבחים פ"ב (ז"ל),
 והוא דעת ר"ע בספרא שאזהרה זו כוללת כל הקדשים,
 קרבנות שקרבין כמותן, שאם המיר האשם תרעה תמורתו עד שתסתאב, כלומר עד שיפול בה טום, ואינה קריבה קרבן
 אשם לעולם (חוכרון): (ג) ברא"ם לא גרס כל המאמר הזה, וכן בזכור לאברהם סוקה בשני חצאי מרובע, מן
 ישחטו עד לצפון, וכתב שהוא הוספת תימה כי בתמורה י"ד כתיב באר תיטיב אשם ביחוד איתיה, בצבור ליתיה:
 (ג) ובספרא "ריבה כאן שוחטים הרבה, אף הגרים ואף הנשים ואף עבדים" והוא מפני שכל הפרשה דבר בל"י, ומדוע
 בשחיפה תפס ל"ד דרשו לרבות נשים ועבדים וגרים לשחיפה: (ד) ב"ח (ספרא) מאמר ר"א, "סכאן לעולת צבור שלא תהא
 שחיפתה אלא בצפון" חה מוכיח מ"ש בסקום אשר ישחטו בל"ד להורות שגם רבים שהוא הצבור המביאין עולה ישחטו
 בצפון: (ס) ולמה נתפרשו איטורי חטאת ואיטורי שלמים בסדר ויקרא, ולא נתפרשו שם איטורי האשם, עד שחוצרך
 מפני

ד וַיִּתְּ פָּרְתִין פּוֹלְטִין וַיִּתְּ
 תְּרָבָא דִּי עֲלִיָּהוֹן דִּי עַל
 לְסַסְיָא וַיִּתְּ חֲצָא דְעַל
 פְּבָדָא עַל פּוֹלְטִיָּתָא
 יַעֲדָנָה: ה וַיִּסִּיק יִתְהוֹן
 פְּהִנָּא לְמַדְבַּחַא קִנְרָפְנָא
 קָדָם יִי אֲשַׁמָּא הוּא: ו פֶּל
 דְכוּרָא בְּכַהֲנִיא יִכְלִינָה
 בְּאַתְרֵי קֹדֶשׁ יִתְּ אֶל
 קוֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין הוּא:
 י פְּחֻטָּאָתָא פִּן אֲשַׁמָּא
 אֲוִרִיתָא חֲדָא לְהוֹן פְּהִנָּא
 דִּי יִכְפֹּר בֵּיה דִּילִיָּה יְהִי:
 ח הוֹכְהִנָּא דְמִקְרִיב יִתְּ עֲלֵת
 זָבַח מִשְׁקֵי עֲדָתָא דִּי יִקְרֵב

הַקָּרֵב: ז וְאֵת שְׁתֵּי הַכֹּלִיֹּת וְאֵת
 הַחֶלֶב אֲשֶׁר עָלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־
 הַכֹּסֵלִים וְאֵת הַיִּתְּרֹת עַל־הַכֹּבֵד
 עַל הַכֹּלִיֹּת יִסִּירְנָה: ה וְהִקְטִיר אַתֶּם
 הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחַה אִשָּׁה לַיהוָה אֲשֶׁם
 הוּא: ו כָּל־זָכָר בְּכַהֲנִים יֹאכְלֵנוּ
 בְּמִקְוֹם קָדוֹשׁ יֹאכֵל קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים
 הוּא: ז פְּחֻטָּאָתָא כַּאֲשֶׁם תּוֹרָה אַחַת
 לָהֶם הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִכְפֹּר־בּוֹ לֹיְהִי:
 ח וְהַכֹּהֵן הַמִּקְרִיב אֶת־עֹלֹת אִישׁ
 עֹזֵר הָעֹלָה אֲשֶׁר הַקְּרִיב לַכֹּהֵן לֹ

רש"י

אבן עזרא

נִתְרָבּוּ בְּחֵלִיָּה: (ה) אֲשֶׁם הוּא. עַד
 שִׁנְתָּק (ו) שְׁמוֹ מִמֶּנּוּ, לִימַד עַל אֲשֶׁם שְׁמֹתוֹ
 בְּעַלְיוֹ (ז), אִוּ שְׁנִתְּכַפְּרוּ בְּעַלְיוֹ (ח), אֲעַפְּי
 שְׁעוֹמַד לְהִיּוֹת דְּמִיּוֹ עוֹלָה לְקִיץ הַמִּזְבֵּחַ (ט)
 אִם שְׁחָטוּ סַחֵם חִינוּ כֶּשֶׁר לְעוֹלָה קוֹדֶם
 שְׁנִתָּק לְרַעֲיָ (י) וְחִינוּ בֵּאל לְלַמַּד עַל הָאֲשֶׁם שִׁיְהִי פְּסוּל שְׁלֵחַ לְשִׁמּוֹ, כְּמוֹ שְׁדַרְשׁוּ „הוּא“
 הַכְּתוּב בְּחֻטָּאת, לְפִי שֶׁאֲשֶׁם לֹא נֹאמַר בּוֹ אֲשֶׁם הוּא, אֲלֹא לְאַחַר הַקְּטֹרֶת אִימּוֹרִין יֵא
 וְהוּא עֲלָמוֹ שְׁלֵחַ הוֹקְטְרוֹ אִימּוֹרִיו כֶּשֶׁר יֵב (ג): (ו) קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים הוּא. בְּתוֹרַת כְּהֵנִים
 כּוֹל נִדְרָשׁ יֵב (ד): (ז) תּוֹרָה אַחַת לָהֶם. כְּדַבַּר זֶה: הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִכְפֹּר בּוֹ. הַרְלִי
 לְכַפֵּרָה חוֹלֵק בּוֹ (ד), פֶּרֶט לְטָבֹל יוֹם (ו), וּמְחוּסַר כְּפוּרִים (ז) וְאוֹנֵן (ח): (ט) עֹזֵר
 הָעוֹלָה אֲשֶׁר הַקְּרִיב לַכֹּהֵן לֹו יְהִיָּה. פֶּרֶט לְטָבֹל יוֹם וּמְחוּסַר כְּפוּרִים וְאוֹנֵן שְׁלִינֵן

וטעם להזכיר זאת הפרשה, להזכיר החלבים
 שאין להם זכר בתורה החטאת (ד): ח עלת
 איש. מלעיל (ה) בעבור היות הטעם בראשית
 המלה האחרונה כששפט (ו) וטעם לו אחר
 שאמר לכהן תוספת ביאור שלא ינתן העור
 יהל אור

יהל אור

אשם": (ד) פי' לא נתפרשו כפי' ויקרא מתן דמו
 ואמוריו, ובמק"מ "שאלן להם זכר בתורת כהנים":

(ה) הטעם שהוא הטפה במלת איש מלעיל תחת
 האל"ף: (ו) תחת העין שבמלת עור, ויקרא נסוג

מקורי רש"י

מנחת יהודה

ג) זכמים ה' ב' מנחות ד' ח' ילקוט תנא: (ד) ספרת:
 (ה) ספרת, זכמים ק"ג ב:
 נמצא, צריך לרעות אשם זה עד שיסתאב: ט) כי מוכרים אותו וקונים בדביו עולה לקיץ המזבח: י) פי'
 טרם שנמסר לרעות בשדה, אבל משנמסר לרעות בשדה וניתק שם אשם ממנו או אם שחטו סתם הוא כשר לעולה.
 אבל אם שחטו בפירוש לשם עולה כשר, אפילו אם שחטו קודם שניתק עיין (תוס' פסחים ע"ג א' ד"ה "אשם"
 ותוס' נזיר כ"ה ב' ד"ה ניתק): יא) וליכא למיסר בהקסרה דמבעי לשמו לעכב: יב) דאין כפרה אלא בדם:
 יג) ושם לרבות זבחי שלמי צבור שלא יהיו נאכלים אלא לזבחי כהונה, "הוא" פרט להודה ואיל נזיר, פי'
 שבא לטעם תורה ואיל נזיר: יד) פי' תורה אחת להם דבק עם הבהן אשר יכפר הבא אחריו: טו) שלא
 העריב שמשו: טז) כי יש סמא שצריך להקריב קרבן למחר:

מפני זה זכרם כאן, התשובה ע"ז עיין ברד"א: (ו) ובז"ל
 יש גי' "עד שניתק": ז) קודם שקרב: ח) פי' שהקריב
 אשם אחר ונתכפרו בו בעלים, כגון שאבד הראשון ואח"כ
 ומיעפן

יְהִיָּה׃ ט וְכָל־מִנְחָה אֲשֶׁר תִּאָּפֶה
 בַּתְּנוּר וְכָל־נֶעֱשָׂה בַּמִּרְחֶשֶׁת וְעַל־
 מַחְבֵּת לִכְהֵן הַמִּקְרִיב אֹתָהּ לֹא
 תִּהְיֶה׃ י וְכָל־מִנְחָה בְּלוּלָה בִּשְׁמֵן
 וְחֶרְבָּה לְכָל־בְּנֵי אֹהֶל־תִּהְיֶה אִישׁ
 כְּאָחִיו׃ פ שְׁלִישִׁי יֵא וְזֹאת תִּזְבַּח
 הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יִקְרִיב לַיהוָה׃
 יב אִם עַל־תּוֹדָה יִקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיבוּ
 עַל־זֶבֶח הַתּוֹדָה חֲלֹת מִצּוֹת

אבן עזרא

לכהן אתר (ו) [יד]: ט וכל נעשה. שם התאר
 ל"ג (ח) כמו אין אבן נראה (מ"א ו יח) (ט),
 כי לשון זכר ואשר היה נעשה ליום אחד
 (נחמיה ה יח) (י): (י) וחרבה. כמנחת
 היורד (יא) ומנחת הקנאות (יג): יב אם על
 הודעה. טעמו שיתן תודה לשם שנמלט
 מצרה (יג) [א]: חלות מצות. כרצונו, אך לא
 פחותים משנים, וכן ריקי מצות (יד): מרבבת.

על תודה יקריבנו. אם על דבר הודאה על
 והולכי מדבריות, ומבושי בית האיסורים, וחולה שנמרפא, שהם לריכין להודות שכתוב
 בהן יודו לה' חסדו וגפלאותיו לבני אדם, ויזבחו זבחי תודה (ח) ח, אם על אחת
 מחלה נדר שלמים הללו, שלמי תודה הן, וטעונות לחם האמור בענין כב), וחיון
 נאכלין חלא ליום ולילה כמו שמפורש כאן: והקריב על זבח התודה. ד' מיני לחם,
 חלות ורקיין ורזוכה, ג' מיני מלה עג), וכתיב על חלת לחם חמץ וגו', וכל מין

קרני אור

ו"ל: [יד] ודעת ר"ל לא שתייה לכסן המקריב לכו
 כ"א לאותו בית אב המקריבים באותו יום, והם נקראים
 כהן המכפר והמקריב כי כולם עוסקים בעבודה:
 [א] והר"ק בשרש ידע פי' הזבח שמתודה עליו עונותיו
 נקרא תודה, וזה הזבח היה אדם מביא אותו
 על כל עינותיו כשהיה רוצה להתודות ולשוב לדרך הטובה וכן
 פי' ר"ט ק' מלך ופי' אם רוצה להתודות על עונותיו בכלל
 ולא על עון פיוחד, שעל זה מביא טעלת או חטט:

מנחת יהודה

(ז) וביעמן מחלוקת בשר לעיל, ומחלוקת עורות כאן:
 יח) בי חכמים היו מחלקים לכ"ד משמרות, וכל משמרת
 מחלקה לששה בתי אבות, וכל בית אב מקריב ביום א'
 בשבע, ולזה אף שהמקריב אינו אלא אחד מהם, כיון שכולם סוכנים ומזומנים להקריב באותו יום כולם יקראו
 מקריבים ועליהם אמר לכהן המקריב, לפי' לכהן אינו מיוחד הפרטי המקריב דוקא, כ"א כל אחד מכהני
 בית אב וכדלעיל (ו' י"ט) (הכוח"ק): יח) זו מנחת סלת של גרבה האמורה בפ' ויקרא: כ) והוי"ו
 שבחרבת במקום א"ו: כא) וכן פי' הרשב"ם: כב) מה שאין כן בסתם שלמים שאינן צריכים לחם: כג) והם

לכהנא דיליה יהי: ט וכל
 מנחתא די תתאפי
 בתנורא וכל דתתעבד
 ברהתא ועל מסריתא
 לכהנא דמקריב יתה
 דיליה תהי: י וכל מנחתא
 דפילא במשחודלא פילא
 לכל בני אהרן תהי גבר
 כאחיהי: יא ודא אורייתא
 דנכסת קודשיא די יקרב
 קדם י: יב אם על
 תודתא יקרביניה ויקרב
 על נכסת תודתא גריצן
 פטירן דפילן במשח
 ואספוגין פטירין

רש"י

חולקים בעורות (ז) (ט) לכהן המקריב
 אותה. יכול לו לצדו, ת"ל לכל בני אהרן
 תהי, יכול לכולן, ת"ל לכהן המקריב,
 הא כילד לבית אב של אותו יום שמקריבין
 אותה (יח) וי: (י) בלולה בשמן. זו
 מנחת נדבה (יט): וחרבה. זו מנחת חוטא
 ומנחת קנאות שאין בהן שמן (כ): יב אם
 על נעשה לו (ז), כגון יורדי הים
 וחולה שנמרפא, שהם לריכין להודות שכתוב
 בהן יודו לה' חסדו וגפלאותיו לבני אדם, ויזבחו זבחי תודה (ח) ח, אם על אחת
 מחלה נדר שלמים הללו, שלמי תודה הן, וטעונות לחם האמור בענין כב), וחיון
 נאכלין חלא ליום ולילה כמו שמפורש כאן: והקריב על זבח התודה. ד' מיני לחם,
 חלות ורקיין ורזוכה, ג' מיני מלה עג), וכתיב על חלת לחם חמץ וגו', וכל מין

יהל אור

אחור: (ז) כ"א לכהן המקריב: (ח) כי בא בקמץ,
 והיא בינוני פעל לנקבה: (ט) ג"כ בקמץ, ואבן ל"ג
 כמו אבן שלמה (דברי' כה עו): (י) השי"ן בסגול
 והוא ל"ו: (יא) פי' הדל שירד מנכסיו ואפשר לפרש
 גם יורד שירד מכבש לעשירית הארסה: (יב) מנחת
 חוטא ומנחת סוסה שאין בהם שמן: (יג) וכן פי' רש"י
 והרשב"ם: (יד) ויכול להוסיף הכל לא לפחות משנים:

מקורי רש"י

(ו) ספרא זכמים שס ילקוט מצ"ב: ו*) ספרא: ז) נרטס-
 כ"ד ב'): (ח) מה' ק"ו כ"א כ"ב:

כיון שכולם סוכנים ומזומנים להקריב באותו יום כולם יקראו
 מקריבים ועליהם אמר לכהן המקריב, לפי' לכהן אינו מיוחד הפרטי המקריב דוקא, כ"א כל אחד מכהני
 בית אב וכדלעיל (ו' י"ט) (הכוח"ק): יח) זו מנחת סלת של גרבה האמורה בפ' ויקרא: כ) והוי"ו
 שבחרבת במקום א"ו: כא) וכן פי' הרשב"ם: כב) מה שאין כן בסתם שלמים שאינן צריכים לחם: כג) והם

בְּלוֹלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מִצּוֹת
 מִשְׁחֵיהֶם בַּשֶּׁמֶן וְסֹלֶת מִרְבֶּכֶת חֲלֹת
 בְּלוֹלֹת בַּשֶּׁמֶן : יג עַל־חֲלֹת קָחֶם
 חֲמִיץ יִקְרִיב קָרְבָּנוּ עַל־זִבַח תּוֹדֹת
 שְׁלָמֵי־יָד וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל־
 קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיהוָה לִכְהֵן הַזֹּרֵק
 אֶת־דָּם הַשְּׁלָמִים לְוַיְהִי־הוּא : טו וּבִשְׂר
 זִבַח תּוֹדֹת שְׁלָמֵי בְּיוֹם קָרְבָּנוּ
 יֵאָכֵל לֹא־יִנָּיֵחַ מִמֶּנּוּ עַד־בֶּקֶר :

דְּמִשְׁחֵיהֶן בַּמִּשְׁחָה וְסֹלֶתָא
 רְבִיכָא גְרִיצָן דְּפִיָּן
 בַּמִּשְׁחָה : יג עַל גְּרִיצָן דְּחֵם
 חֲמִיץ יִקְרִיב קוֹרְבָּנֵיהּ
 עַל נְכֻסַת תּוֹדַת
 קוֹדֵשׁוֹהִי : יד וְיִקְרִיב מִגֵּיהּ
 חָד מִכָּל קוֹרְבָּן
 אֶפְרָשׁוֹתָא קְדָמֵי לְכַהֲנָא
 דִּיזֹרֵק יַת דָּם נְכֻסַת
 קוֹדֵשׁוֹא דִּיזִיָּה יְהִי :
 טו וּבִשְׂר נְכֻסַת תּוֹדַת
 קוֹדֵשׁוֹהִי בְּיוֹם קוֹרְבָּנֵיהּ
 יתְאָכֵל לָא יִצְנַע מִגֵּיהּ

אבן עזרא

רש"י

הנבחר בפירושים בעיני שהוא מובחרת (עו),
 וחלות מצות ורקיקים אפויים (עז) וחלת
 המורבכת אינה כן (יו) [ב] : יג על חלת.
 כמו, ויבאו האנשים על הנשים (שמות לה כב)
 והטעם עם חלות (יא) : יד והקריב ממנו אחד
 מכל קרבן. הנה ארבע חלות בפחותים (יט)
 והאמת שהם עשרה (כ) : טו ביום קרבנו
 יאכל. שיאכלנו המקריב אותו וביתו ופי שהוא

ומין י' חלות (כד), כך מפורש במנחות (ט)
 ושיעורן ה' סאין ירושלמיות שהן ו' מדבריות (כה)
 כ' עשרון (כו) י' : מרבכת. לחם חלוט
 צרוהחין כל לרכו (כו) : (יג) יקריב קרבנו
 על זבח. מגיד שאין הלחם קדוש קדושת
 הגוף ליפסל ביולא ועבול יוס, ומללאת לחולין
 בפדיון עד שיטחט. הזבח יא) : (יד) אחד

מכל קרבן. לחם אחד מין ומין יטול תרומה לכהן העובד עבודתה (כה) יא* .
 והשאר נאכל לבעלים ובשרה לבעלים הוץ מחזה ושוק שבה כמו שמפורש למטה, תנופת
 חזה ושוק בשלמים, והתודה קרויה שלמים יב) : (טו) ובשר זבח תודות שלמים. יש כאן
 רבויין הרבה לרבות חטאת ואשם ואיל נזיר, וחגיגת י"ד (טז) שיהיו נאכלין ליוס ולילה יג) :
 ביום קרבנו יאכל. וכזמן צשרה זמן לחמה ל) יד) : לא יניח ממנו עד בקר.

קרני אור

יהל אור

[ב] עיין יהל אור וכן תיוב"ע וקמחא מטנגח :

(עו) לשון בכורה ומבחר, ועיין למעלה ז' י"ד :
(עז) וההבדל שבין החלות והרקיקים, שהחלות כלולות

בשמן בעודן סלת, והרקיקים מושחן בשמן אחר לפייתן : (יו) כי הרבובה חלוטה צרותהין, ואחר
 הליטתה נאפה בתנור ומטננה בנחבת : (יא) והרמב"ן פי' שיביא חלת לחם חמץ ועליהן יוסף להביא קרבנו
 שהוא לחם מלה הזכר ועשה עיקר לחם חמץ ושאר הלהם עליו צעבור שהוא מרובה נגד כל שאר המינין :
 (יט) עיין למעלה אות י"ד שיבאר הפהותים שהם לא פהות משגים, ומד' מינים יקח תרומה מרבע חלות :
 (כ) פי' עשרה מכל מין והיו ארבעים חלות עשר של מלה ועשר של חמץ, ועשר של רקיקין ועשר של

מנחת יהודה

מקורי רש"י

ב' מיני מצה : כד) והיו שלשים בהן מצה, ונעשה מעשר
 עשרון, והזשר מהן חמץ ונעשית ג"כ מעשר
 עשרון : כה) שכשבאו לירושלים הוסיפו על המדות,
 שמן ו' סאין שמדדו בהן בסורבר בימי משה, עשו
 בירושלים ה' סאין : כו) הם שתי איפות, וכל איפה עשר עשרון, הרי עשרים עשרון : כז) עיין (למעלה ז' י"ד) והרמב"ם
 פי' (פ"ם מקרבנות) ר"ל שחולט החלות במים רותחין ואופה אותו מעט, ואח"כ מטננה בשמן הרבה, מרחייה במין זה
 רביעית שמן להכי נקראת רבובה, משא"כ בחלות או ברקיקין לא היה בכל מין רק שפינית שמן : כח) יהיו כהן
 ד' לכהן, ובקצת ספרים "עבודתו" דכל מין ומין יקרא קרבן : כט) הכא פי' אליבא דבן תיבא, ובס' ראה
 ע"פ ולא ילין (דבר' ס"ז ד') פי' כרבנן : ל) דנאכל ג"כ יוס ולילה כמו הקרבן שנאמר ביום קרבנו יאכל :

דף ע"ו ח' : י) מנחות ע"ו ב', פס"ז : יא) עיין
 ספרא, מנחות ע"ס ב' : יא*) עס ע"ז ב', פס"ז : יב) זבחים
 ז' ח' : יג) ספרא זבחים ל"ו ב' : יד) ספרא, זבחים עס
 בירושלים ה' סאין : כו) הם שתי איפות, וכל איפה עשר עשרון, הרי עשרים עשרון : כז) עיין (למעלה ז' י"ד) והרמב"ם
 פי' (פ"ם מקרבנות) ר"ל שחולט החלות במים רותחין ואופה אותו מעט, ואח"כ מטננה בשמן הרבה, מרחייה במין זה
 רביעית שמן להכי נקראת רבובה, משא"כ בחלות או ברקיקין לא היה בכל מין רק שפינית שמן : כח) יהיו כהן
 ד' לכהן, ובקצת ספרים "עבודתו" דכל מין ומין יקרא קרבן : כט) הכא פי' אליבא דבן תיבא, ובס' ראה
 ע"פ ולא ילין (דבר' ס"ז ד') פי' כרבנן : ל) דנאכל ג"כ יוס ולילה כמו הקרבן שנאמר ביום קרבנו יאכל :

טו ואם נדר או נדבה זבה קרבנו
 ביום הקריבו את זבתו יאכל
 וממחרת והנותר ממנו יאכל :
 י והנותר מבשר הזבח ביום
 השלישי באש ישרף: והוא האכל
 יאכל מבשר זבח שלמיו ביום
 השלישי לא ירצה המקריב אתו
 לא יחשב לו פגול יהיה והנפש

עד צפרא: טו ואם נדר
 או נדבה זבה קרבנו
 קורבניה ביום קריב
 ית נכסתיה יתאכל
 וביומא דבתרוהי
 ודאשתאר מניה יתאכל:
 ודאשתאר מבשר
 נכסתא ביום תליתאה
 בנדרא יתקד: יח ואם
 אתאכלא יתאכל מבשר
 נכסת קודשוהי ביום
 תליתאה לא יהי לרעוא
 דמקריב תיה לא יתחשב

אבן עזרא

רש"י

שהור, כי גם השלמים קדש, ואם הם קדשים
 קלים: טו ואם נדר, שבטא בשפתיו בצר
 לו (כא). ונדבה שנדבה רוחו אותו להביא
 זבח לשם לא לנדר ולא לתודה (כב): ביום
 הקריבו, שם הפעל מהבנין הכבד הנוסף (כג):
 וממחרת, אותו היום (כד): וי"ו והנותר ממנו,
 כפ"א רפה בלשון ישמעאל (כה) ובמהו ויעזוב
 את עבריו (שמות ט כא) (כו) גם והארץ
 היתה תהו ובהו (בקה' א ב) (כז) [ג] י"ז באש
 ישרף, כאשר נשרפו האימורים רק לא ישרף
 על גבי המזבח (כח): יח וטעם המקריב אותו
 לא יחשב, אחר שיהיו האימורים קרבים לגבוה,

אכל אוכל הוא כל הלילה, א"כ למה אמרו
 עד חלות, כדי להרחיק האדם מן
 העבירה (לא) טו): ואם נדר או
 נדבה, שלא הביאה על נדבה של נס לב),
 אינה טעונה לחם, ונאכלת לב' ימים כמו
 שמפורש בענין (נג): וממחרת והנותר
 ממנו, צראשון יאכל (נד) טו) (ס"א והנותר
 ממנו יאכל) וי"ו זו יתירה היא לה), ויש
 כמוה הרבה במקרא, כגון ואלה בני לבעון
 ואיה וענה יו), הן וקדש ולבא מרמס יח):
 יח) ואם האכל יאכל, במחשב בשחיטה
 לאכלו בשלישי הכתוב מדבר יט), יכול אם
 המקריב אותו לא יחשב, בשעת הקרבה הוא נפסל,
 הקרבתו לא תעלה זאת במחשבה, ואם חשב פגול יהיה לו כ), והנפש האוכלת ממנו

קרני אור

יהר אור

[ג] עיין בראשית פ"כ קרני אור הערה ז', מה שהבאתי בשם
 הריק"ם נס' סגלוי, שכתב על כלו וי"ו נוספת במקרא כי היא
 רמוז על מלה מסירה במקרא, וכן דעתו כאן, לפי שאמר
 ביום הקריבו את זבתו יאכל וממחרת, יכול שתהא מזה
 לאכלו לב' ימים ת"ל והנותר את הותר מיום ראשון יאכל
 וממחרת, כלומר מה שאמרתי וממחרת לא אמרתי אלא על
 עכדיו: (כו) עיין ביאורי שם, ויהיה פ"י פה הנותר מיום הראשון ביום השני: (כה) וישרפוהו

רזוכין, וכ"ה (ספרא, מנחות עו א) והרימו אחד
 מעשרה: (כא) שנדר כשהזכר לו: (כב) וע"ז כתב
 המבאר שיפה אמר: (כג) מצנין הפעיל: (כד) ויהיה
 שני ימים ולילה אחד, אכל לא כלילה שאחר יום
 השני: (כה) שהם ללא ענין עטוף והבור, וכן פ"י
 רש"י ז"ל וי"ו זו יתירה היא: (כו) והיל"ל עזב את
 הנותר מיום הזבח יאכל ממחרת ביום השני: (כה) וישרפוהו

מנחת יהודה

מקורי רש"י

לא) בכל הדברים, דרך לחשוב היום מערב עד ערב כמו
 במע"ב, אבל בקדשים הלילה הולך אחר היום, כי הקדשים
 אין מעשיהם בלילה, וחשבינן בהו המעל"ע מן היום עד
 יום המחרת (התורה"ם): (לז) עד השתא איירי דהביא על
 הודאה של נס: (לח) עיין (פסחים ע"א ב) ליסוד על חגיגת
 וכן תיוב"ג מה דמשתייר מניה יתאכל בפניא, וביאורו שיאכל בראשון ולילו, ומה שישאר בסנו יאכל בשני, כי אין
 שלמים נאכלים אלא לשני ימים ולילה אחד, והחלת ליל שלישי הוא נותר: (לכ) ושעור הכתוב לרעתו וממחרת יאכל
 הנותר ממנו בראשון, ועיין רמב"ן מה שביאר בזה: (לו) ופי' המקריב אותו לא יחשב לו, ר"ל לא יחשוב מחשבת
 כזאת

פס"ו: טו) ברכות ב' א', ספרא: טו) ספרא ועיין פסחים
 ג' א' ילקוט מצ"ו: יז) בראשית ל"ו כ"ד: יח) דניאל ס'
 י"ג: יט) ספרא זכמים כט א ילקוט מצ"ו, פס"ז: כ) ספרא:
 פ"י שנאכלת לשני ימים ולילה אחד: (לד) פ"י יאכל בשני
 ומה שישאר בסנו יאכל בשני, כי אין
 ושעור הכתוב לרעתו וממחרת יאכל
 אותו לא יחשב לו, ר"ל לא יחשוב מחשבת
 כזאת

האכלת ממנו עונה תשא :
יש והבשר אשר יגע בכל-טמא לא
יאכל באש ישרף והבשר כד-
טהור יאכל בשר: כ והנפש אשר-
תאכל בשר מזבח השלמים אשר

ליה מרחק יהי ואנש
 דיכול מניה חוביה
 יקביל: יש ובשר קודשא
 די יקרב בכל מסאבא
 לא ית אכל פנורא
 יתוקד ובשר קודשא כל
 דידיכי לקודשא ייכול
 בשר קודשא: כ ואנש די

אבן עזרא

רשי

הנה כל הנשאר קדש (כט), וכן אבני
 המזבח יואחר שהם קדושים אין ראוי שישאר
 ממנו לחול, על בן אבנים שלמות (דברים
 כז: (ל): פגול. כדברי המתרגם ארמית (לא),
 וכן ימרק פגילים כליהם (ישעי' סה ד) (לז) [ד],
 ויש שואלים אחר ישעיה ריה ניהוח (לג) איך
 לא יהיב? (לד) והטעם על המחשבה (לה),
 כי משפט השלמים להיות (לו) קדש, והפגול
 איננו קדש (לז) ועוד בעבור שלא ישמר את
 המצוה יצא שכרו בהפסדו אם הוא שלמים,
 ואם (לח) נדר תתחדש עליו עון כנגד הראשון
 אם לא ישלם נדרו (לט): עונה תשא. עונש,
 ולא הזכירו הכתוב (מ) [ה], וזכרת על טמא
 שיאכל בשר קדש (מא): כ וטעם וטמאתו.
 להיותו טמא מעצמו כזב ומצודע גם בעבור
 סקרה לילה [ו] כי כן כתוב, כי אמר סקרה
 הוא (שא כ) (מב), או שיהיה טמא בעבור
 ומצודע, או בבהמה טמאה שאינה נאכלת,
 בא אלי צדוקי אחד ושאלני אם האליה אמורה

אפילו בתוך הזמן עונה תשא (כא):
 (יט) והבשר. של קדש שלמים אשר יגע
 בכל טמא לא יאכל (ז): והבשר. לרבות
 אשר שילא מקלתו שהפנימי מותר לה (כב):
 כל טהור יאכל בשר. מה ת"ל, לפי
 שנאמר ודס זבחך ישפך וגו' והבשר תאכל כג),
 יכול לא יאכלו שלמים אלא הבעלים (ט),
 לכך נאמר כל טהור יאכל בשר כד):
 (והבשר כל טהור יאכל בשר מ).
 כלומר כל מה שאסרתי לך בחטאת ואשם
 שאם ילאו חוץ לקלעים אסורה, כמו שכתוב
 בחזק אהל מועד יאכלוה בבשר זה אני אומר
 לך כל טהור יאכל בשר אפילו בכל העיר):
 (כ) וטמאתו עליו. בטומאת הגוף הכתוב
 אחר בטומאת אדם מת, או חי, והוא זב
 ושקץ טמא מהעוף והישרץ (מג), ופעם אחת

קרני אור

יהל אור

הנותר מיום ראשון: [ד] הרבה לשונות נאמרו על ענין
 הפגול או"ה מרחק, יובע"ת פסול, רש"י ז"ל פי' ענין
 תיעוב, ודעת ר"י ז' גנאח ורד"ק הבאתי ביהל אור,
 וכתב הכו"ק, כי כל הדעות מכוון בלשון שם"א ענין
 רחוקות והוא רחוק מהשב"י (כמו תעבונני רמקו ממני)
 מסבת היות הדבר מתנגד לרצון האדם מצמינת מלכותו
 מצד עצמו, או מצמינת הרצון האלוהי אשר לזה ההתרחקות
 מכל חלה: [ה] ורז"ל למדו מגו"ש מנותר האמור בפי'
 קדושים (למטה יט ס) שגם כאן מייבנת כרה, ואז"ת
 "חובל יקבל", ופי' הכל"ג, שהוא כדעת מו"ל שהוא עון
 כרת: [ו] הכתוב יאמר והנפש אשר תאכל מבשר זבח
 השלמים אשר לה' וטומאתו עליו ונכרתה הנפש הניח
 הנותר מיום ראוי שיאמן שישוב ההטא על ענינו: (לה) שאם
 יהשוב הכהן שיאכלוה הבעלים ביום השלישי לא ירצה הזבח: (לו) ובמקה"מ "להיותם": (לז) א"כ לא עשה
 מה שכוון, ולא נחשב כלום לדבר שהובא בעבורו: (לה) ובמקה"מ "ואז"ל אס נדר": (לט) ולריך לשלם
 נדרו שנית: (מ) חיזה עוגש: (מא) כמו שמזכיר פ' כ: (מב) וסיים הפ' כי לא טהור: (מג) ונגע באחד

הבעלים צנתיים במקום שהיו נאכלים בו: (כט) ואין
 ראוי לעשות חול: (ל) כמו שהן נכראות, וכן פי'
 הה' ז"ל (שמות כ כב) עיין ביאורי שם: (לא) מרחק
 יהא: (לב) וביאר ר"י ז' גנאח וכן הרד"ק בשרשיו"
 "הוא הבשר שנשתנה ריחו ומראהו, וכן אז"ל (פסוקים
 פב ז) פגול טעון עבור לורה, כלומר אינו נשרף
 עד שתעדר לורתו: (לג) כי כן סיים הפ' למעלה ג'
 ה' אשה ריה ניהוה: (לד) וכן הוא (ספרת) וא"ל
 לומר כן מאחר שהוכשר יהזור ויפסל? פי' שאיך
 יהכן לומר שאם אה"כ אכל חוץ לזמנו לא ייבנה הזבח
 הלא כבר נראה בעת שהוקרב כהלכתו ואיך יהזור
 ויפסל? וכן כתב הרלב"ג, אחר ששלמה הכפרה אין ראוי שיאמן שישוב ההטא על ענינו: (לה) שאם
 יהשוב הכהן שיאכלוה הבעלים ביום השלישי לא ירצה הזבח: (לו) ובמקה"מ "להיותם": (לז) א"כ לא עשה
 מה שכוון, ולא נחשב כלום לדבר שהובא בעבורו: (לה) ובמקה"מ "ואז"ל אס נדר": (לט) ולריך לשלם
 נדרו שנית: (מ) חיזה עוגש: (מא) כמו שמזכיר פ' כ: (מב) וסיים הפ' כי לא טהור: (מג) ונגע באחד

מנחת יהודה

מקורי רש"י

כזאת, כי עי' פגול יהיה: (ז) יפרש דלא תימא שקאי על
 פיגול דלגיל, כי אותו אף בלא טומאה אסור לאכול, לכן
 יפרש דקאי על קדש שלמים: (ח) פי' שיצא חוץ לעזרה,
 או קדשים קלים חוץ לחומת ירושלים, דהיוצא אסור באכילה, והפנימי מותר אעפ"י שנוגע בחיצון: (ט) מס"ש
 תאכל בנכח, שר"ל שרק הבעלים יאכלו בדרך הפסח: (מ) טן והבשר עד העיר, לא נמצא בזכור לאברהם, גם לא
 בהרבה

כא) ספרה, כריתות ה' ח': (כב) ספרה ילקוט ת"ק,
 פס"ו: (כג) דברי י"ב כ"ו: (כד) ספרה, פסחים ע"ט ח'
 או קדשים קלים חוץ לחומת ירושלים, דהיוצא אסור באכילה, והפנימי מותר אעפ"י שנוגע בחיצון: (ט) מס"ש
 תאכל בנכח, שר"ל שרק הבעלים יאכלו בדרך הפסח: (מ) טן והבשר עד העיר, לא נמצא בזכור לאברהם, גם לא
 בהרבה

לִיהוּה וּטְמֵאתוּ עָלָיו וּנְכַרְתָּהּ
הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיהָ: כִּי וּנְפֶשׁ כִּי־
תִגַּע בְּכָל־טֵמֵא בְטֵמֵאת אָדָם אִוּ
בְּבִהֶמָה טֵמֵאה אִו בְּכָל־שֶׁקֶץ
טֵמֵא וְאָכַל מִבְּשַׂר־זֶבַח הַשְּׁלָמִים
אֲשֶׁר לַיהוָה וּנְכַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הַהוּא
מֵעַמִּיהָ: כִּי וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר: כִּי דַבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר כָּל־חֶלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב וְעִז לֹא
תֹאכְלוּ: כִּי וְחֶלֶב נְבִלָה וְחֶלֶב טֵרֶפֶה

יִיבֹל בְּשָׂרָא מִנְבֵּסַת
קוֹדֶשִׁיא דִּי קָדָם יִי
וּסְאֻבֵּיהּ עֲלוּהִי וַיִּשְׁתַּצֵּי
אִנְשָׂא הַהוּא מֵעַמִּיהָ:
כִּי וְאִנְשׁ אָרִי יִקְרַב בְּכָל
מִסְאֵב פְּסוּאַבַּת אִנְשָׂא
אִו בְּבִעִירָא מִסְאֵבָא אִו
בְּכָל רְחֵשׁ מִסְאֵב וַיִּבֹל
מִבְּשַׂר נְבִסַּת קוֹדֶשִׁיא דִּי
קָדָם יִי וַיִּשְׁתַּצֵּי אִנְשָׂא
הַהוּא מֵעַמִּיהָ: כִּי וַיִּמְלִיל
יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:
כִּי מִלִּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמִימַר כָּל תֵּרֵב תֹּר
וְאִימַר וְעִזָּא לֹא תִיכְלוּן:
כִּי וְתֵרֵב גְּבִיזָא וְתֵרֵב

רש"י

אבן עזרא

מדבר כה), חלב טהור שאכל את הטמא אינו
ענוש כרת אלא אזהרה מא) והבשר אשר יגע
בכל טמא וגו' ואזהרת טמא שאכל את
הטהור אינה מפורשת בתורה, אלא חכמים
למדוה בגזירה שוה מז), ג' כריתות אמורות
באוכלי קדשים בטומאת הגוף מנ) ודרשוה
רז"ל בשנועות כו), אחת לכלל מד) ואחת
לפרט מה) ואחת ללמד על קרבן עולה
ויורד שלא נאמר אלא על טומאת מקדש
וקדשיו מו): (כד) יעשה לכל מלאכה. זא
ולימד על החלב שאינו מטמא טומאת נבילות כז):

מן התורה, ואען ואומר אמת כי האליה תקרא
חלב כי כן כתוב חלבו האליה תסיפה
(לעיל ג ט) (מד), רק קדמונינו התירוה (מה)
ואסרו כל חלב, אז ענה הלא כל חלב אסור
מן התורה, כי כן כתוב כל חלב וכל דם לא
תאכלו (למעלה ג יז) ובתחלה כתיב חקת
עולם לדורותיכם (שם) (נו) גם אני עניתיו כי
זה הפסוק דבק עם זבח השלמים (מו) ואין סלת
חקת עולם לדורותיכם בכל מושבתיכם, ראיה
נמורה, כי הנה כתוב ולחם וקלי וכרמל לא
תאכלו עד עצם היום הזה עד הבואכם את
קרבן אלהיכם (למטה כג יד), ושם כתוב חקת
עולם, וא"כ לא נאכל לחם בגלות כי לא
הקרבנו קרבן העומר (מה) וגם הוא השיב כל
חלב שור וכשב ועז לא תאכלו (פ' כג) (מח')

יהל אור

קרני אור

מהס: (מד) שהאליה תקרא חלב: (מה) התירו חלב
האליה: (מו) ונראה מהכתוב הזה, כי כל הנקרא
חלב אסור ואפילו חלב האליה: (מז) שלמעלה,
והכתוב אשר האליה והחלב שהן קרבין ע"ג המזבח:
(מח) ע"ז: (מח) הכולל קדשים וחולין:

מעמיה, ומזר לומר שנית ונפש אשר חגע בכל טמא
ואכל מבשר זבח השלמים לה' ונכרתה נפש שהיא מעמיה
(פ' כח) הרי הראב"ע הרגיש בכפל הזה ואמר ועומתו
עליו שהיה טמא מעצמו כזב ומצורע, גם בעבור מקרה
(מה) עיין ברמב"ן מה שהשיב ע"ז: (מח) הכולל קדשים וחולין:

מקורי רש"י

מנחת יהודה

בה) ספרא זבחים מ"ג ב', ירושלמי פ"ק דשנועות ה"ב:
כו) דף ז' א', ועיין בפ"י רש"י ס"ס: כו) ספרא, ועיין
זרעכם אל הקדשים אשר יקדשו בני ישראל לה' וטומאתו
והאי דנקם לשון הקרבה דמיירי בראוי ליקרב,
מן הכריתות כאן כפ' כ' ובפ' כ"א: עז) היא דאל
שקדשו בכלי שרת, ושתיים מן הכריתות כפ' כ' ומרה זו נדרשת ב"ג סודות
אחת מן השתיים שבכאן והוא כפ' כ' ומרה זו נדרשת ב"ג סודות
(מו) ואחת מן הכריתות האלו שהיא יתירה נכתב בגלות על
הטומאה

בהרבה חומשים ואינו רש"י: מא) ובז"ל "באזהרה":
מז) מן ולא יטמאו את בחניהם (בסר' ה' ג') דהיינו אזהרה
שלא יבא בטומאת הגוף למקדש: מנ) באדם טמא האוכל
קדשים, אחד (למטה כ"ב ג') כל איש אשר יקרב סכל
ואז"ל בזבחים מ"ה ב' דחאי יקרב אכילה היא, והאי דנקם לשון הקרבה דמיירי בראוי ליקרב,
בגון שטמא זה אכל קדשים שקדשו בכלי שרת, ושתיים מן הכריתות כפ' כ' ובפ' כ"א: עז) היא דאל
לפי שכלל כל הקדשים: עכ) אחת מן השתיים שבכאן והוא כפ' כ' ומרה זו נדרשת ב"ג סודות
(מו) ויצא מן הכלל וכו': (מח) אחת מן הכריתות האלו שהיא יתירה נכתב בגלות על
הטומאה

יעשה לכלי מלאכה ואכל לא
 תאכלהו: כה כי כלי אכל חלב מן
 הבהמה אשר יקריב ממנה אשה
 ליהוה ונכרתה הנפש האכלת
 מעמיה: כו וכרדם לא תאכלו בכל
 מושבותיכם לעוף ולבהמה: כז כלי
 נפש אשר תאכל כרדם ונכרתה
 הנפש ההוא מעמיה: פ כח וידבר
 יהוה אל משה לאמר: כט דבר אל
 בני ישראל לאמר המקריב את
 זבח שקמיו ליהוה יביא את קרבנו

תבירא יהעביד לכל
 עבדתא ומיכל לא
 תיכלוניה: כה ארי כל
 דייכול תרפא מן בעירא
 די יקרבו מנה קורבנא
 קדם יי וישתיצי אנשא
 דייכול מעמיה: כו וכל
 דמא לא תיכלון בכל
 מושבותיכון דעופא
 ודבעירא: כז כל אנשא
 דייכול כל דמא וישתיצי
 אנשא ההוא מעמיה:
 כח ומליל יי עם משה
 למימר: כט מליל עם בני
 ישראל למימר דמקרב
 ית נכסת קודשוהי קדם
 יי ייתי ית קורבניה קדם

אבן עזרא

רש"י

זבח השלמים, והעד כי כל אוכל חלב מן
 הבהמה אשר יקריבו ממנה (פ' כח) להוציא
 חלב כל בשר שאיננו קרב לשלמים, והכלל
 בשר חול (מט), על כן הזכיר בפרשה הזאת,
 וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה
 ואכול לא תאכלוהו (פ' כד) וידוע כי בשר
 הנבלה והטרפה אסורות, והאסור הוא הבשר,
 ובעבור שאין החלב קרב לגבי המזבח (נ)
 שפא יחשוב אדם שהוא סותר (נא) על כן
 הזהיר ואכול לא תאכלוהו (נב) ובעבור זה
 לבאר עונש האוכל חלב בשר קדש (נד) וכן
 סותר, והראיה הנמורה שאמר בס' אלה הדברים

ואכל לא תאכלהו. אמרה תורה יבוא
 איסור נבילה וטרפה ויחול על איסור חלב,
 שאם אכלו יתחייב חף על לאו של נבילה,
 ולא תאמר אין איסור חלב על איסור כח):
 (כו) לעוף ולבהמה (מו). פרט לדם דגים
 ומגזים (מח) כט): בכל מושבותיכם. לפי
 שהיא חובת הגוף ואינה חובת קרקע (מט)
 נוהגת בכל מושבות, ובמס' קדושין (ל) מפרש
 לא הזכיר הדם (נג) ובאה זאת הפרשה
 כל דם הוסיף לעוף (נה), על כן חלב העוף
 יהל אור

קרני אור

לילה, ואחריו נמשך הלל"ג, אבל כשהגישו חל פסוק
 (למטה כב ג) אמר חלוקים לדמיכם כל חיש אשר יקרב
 מכל זרעכם חל הקדשים אשר יקדישו בני ליה' ועומלתו
 עליו ונכרתה הנפש ההוא מלפני חני ד', העלים הראש"ע
 פנים ממנו כי היו כנגד פירושו לפי שהזכיר במקום אשר
 וכל הדמים אסורים, והזכירו ח"ו בפ"ע: (נד) ורק
 חלב הקדשים אסור: (נה) בפ' כ"ו, וכל דם לא תאכלו וכו', לעוף ולבהמה, ולא הזכיר איסור החלב בעוף:

(מט) והחלב מבשר הול לא אסר הכהוב: (נ) פי' חלב
 נבלה וטרפה אין מקריבים: (נא) שהלכ נבלה וטרפה
 מותר אחר שאינם קרבים על גבי המזבח: (נב) והולך
 לפרש איסורו, ועיין המבאר מה שהשיג ע"ז, ובהמעמר
 מה שביאר ע"ז: (נג) פי' כשהזכיר איסור החלב בזאת
 הפרשה לא הזכיר הדם עמו, מפני שבדם אין שום הכדל,
 חלב הקדשים אסור: (נה) בפ' כ"ו, וכל דם לא תאכלו וכו',
 מקורי רש"י

מנחת יהודה

הפוסא הכתובה אצל עולה ויורד, ופחמה הכתוב, ולא
 פי' על איזו פוסמא חייבתו תורה קרבן הופנה כרת
 ללמדך שלכפר על כרת זה הוא בא שהוא פוסמא קדש
 ועיין (למטה כ"ב ג'): (מז) לעוף ולבהמה, צ"ל אחר
 ויוב"ע תרגם עה"פ כל נפש אשר תאכל כל דם
 אסור כפני טראית עין וכן פי'
 (בריתות כ"א ב') דסדגים שכינסו אסור: מט) שהיא סופלת על הגוף, פי' על גופו

פסמים כ"ג ח' וב' : כח) מולין ל"ז ח', וק"ג ח', זכמים
 ע', ח' ילקוט מק"ד : כט) ספרא, כריתות כ' ב' ילקוט
 מק"ה פס"ו : ל) דף ל"ז ב' :
 בכל מושבותיכם" וכ"ה בול"ל : מה) כי הם סותרים בלא שחיטה,
 פי' כל אדם מן דכל חי, ופי' מכל החי אפילו דם דגים כשכנסו
 במקום אחר אסור כפני טראית עין וכן פי'
 (בריתות כ"א ב') דסדגים שכינסו אסור : מט) שהיא סופלת על הגוף, פי' על גופו

לִיהוָה מִזְבַּח שְׁלָמֵינוּ : ל יָדֵינוּ
 תָּבִיאֵנָה אֶת אֲשֵׁי יְהוָה אֶת־הַחֶלֶב
 עַל־הַחֹזֶה יִבְיָאֵנוּ אֶת־הַחֹזֶה לְהַנִּיף
 אֹתוֹ תְנוּפָה לְפָנֵי יְהוָה : לֹא וְהִקְטִיר
 הִכְהֵן אֶת־הַחֶלֶב הַמִּזְבָּחָה וְהָיָה
 הַחֹזֶה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו : לֹב וְאֵת שׁוֹק
 הַיָּמִין תִּתְּנוּ תְרוּמָה לְכַהֵן מִזְבְּחֵי
 שְׁלָמֵיכֶם : לֹג הַמִּקְרִיב אֶת־דָּם

מִנְבֶּסֶת קוֹדֵשׁוֹתֵי :
 לִידוֹתֵי יִיתוּן יִתְקוֹרְפֵנִיא
 דִּי יִתְתַּרְבָּא דְעַל חֲדָיא
 יִתְיַגֵּי יִתְחַדֵּיא
 לְאַרְמָא יִתִּיה אֲרַמְוִתָּא
 קָדָם יִי : לֹא וְיִסַּק פְּהֵנָּא
 יִתְתַּרְבָּא לְמַדְבַּחָא וְיִהִי
 חֲדָיא לְאַהֲרֹן וּלְבָנָוֵי :
 לֹב וְיִתְ שׁוֹקָא דִּי־מִינָּא
 תִּתְּנוּן אֲפָרְשׁוֹתָא לְכַהֲנָא
 מִנְבֶּסֶת קוֹדֵשׁ יִכּוֹן :
 לֹג דְמִקְרִב יִתְ דָּם נְבֶסֶת
 קוֹדֵשׁוֹתֵי יִתְתַּרְבָּא מִבְּנֵי

אבן עזרא

בבשר תאווה שהוא חול שיאכלנו כולו (נו), ולא הוציא רק את דמו לבדו בשלשה מקומות ואין זכר לחלב כלל, אז פקח הצדוקי עיניו ופצה בשפתיו שבועה שלא יסמוך על דעתו בפירוש המצות, רק ישען על העתקת הפירושים (נו) [ז]:

רש"י

למה הולך לומר (ל) ידיו תביאנה. שהיא יד הבעלים מלמעלה נח והחלב והחזות נהנין בה (נב), ויד כהן מלמטה ומניפן (נג) לא: את אשי ה'. ומה הן האשים את החלב על החזה: יביאנו. כשמביאו מבית המטבחים (נד) נותן החלב על החזה, וכשנותנו ליד הכהן המניף נמלא החזה למטה והחלב למטה, וזה האמור במקום אחר שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף וגו' (נז) ולאחר התנופה נותנו לכהן המקטיר ונמלא החזה למטה, וזה שנאמר וישימו את החלבים על החזות ויקטר החלבים המזבחה (לג), למדנו שג' כהנים זקוקין לה, כך מפורש במנחות (לד): את החלב על החזה יביאנו. ואת החזה למה מביא להניף אותו הוא מביאו, ולא שיהא הוא מן האשים, לפי שנאמר את אשי ה' את החלב על החזה, יכול שיהא אף החזה לאשים (נה), לכך נאמר את החזה להניף וגו': (לא) והקטיר הכהן את החלב. ואמ"כ והיה החזה לאהרן, למדנו שאין הבשר נאכל בעוד שהאימורים למטה מן המזבח (נו) (זה): (לז) שוק. מן הפרק של ארכובה הנמכרת עם הראש עד הפרק האמצעי שהוא סובך של ירך (נ) (לו): (לג) המקריב את דם. מי שהוא ראוי לזריקתו ולהקטיר חלבו, ילא עמא בשעת זריקת דמים, או בשעת הקטר חלבים

קרני אור

טומאתו כוז ומזרע, והחלב"ג כתב וטומאתו עליו למדנו שלא יתחייב כרת אלא כשהיטה טומאתו עליו בשלמות, אבל אם התחיל להטהר מטומאתו כאלו האמר שטבל אין טומאתו עליו ולא חייב כרת אלא מלקות (רד"א): [ז] מזה נראה ברור כשמע בזהרים נזקת כמ' ו"לן וחוס דעתו במה שסיים שפקס עיני הצדוקי והראה לו סולשת סמיכתו על מנחת יהודה

יהל אור

(נו) (בדברים פ' יב): (נו) כ"ה בכל הדפוסים, (לג) למטה ט' כ': (לד) דף ס"ב א': (לה) ספרא, כסמים כ"ט ב': (לו) מולין קל"ד ב', מגינס י"ג א, עיין רש"י

מנחת יהודה

של אדם, כגון שבת תפילין מילה וכיוצא בהם, ואינה מובטחת על הקרקע ולא על גידוליו: (נ) והשיבו שם, איצטריך, סד"א הואיל ובענינא דקרבנות כתיבי בזמן דאיכא קרבן ליתסר חלב ודם בזמן דליכא קרבן לא, קט"ל: (נא) מיד הכהן: (נב) ביד הבעלים: (נג) והכהן כניח ירו תחת יד הבעלים ומניפן: (נד) פי' הכהן: (נז) ואמ"כ דכתיב והיה החזה לאהרן וגו', ה"א דמקצהן לאשים ומקצהן לאהרן, כמו גבי כבוד (ג"א): (נו) ולפי סדר הלשון ראוי שיואמר בהפך את החזה להניף אותו תנופה והיה לאהרן ולבניו, והחלב יקטיר הסוכחה, מזה הוציאו חז"ל (ספרא ובפסחים ג"פ ב') שהיא הנאי, דאין הכהנים זכאים בחזה עד הקפרת החלב (התורה"ס): (נ) סובך פי' רש"י (חולין קל"ד ב') פרק שבין הקולית ועצם האמצעי, וכן פי' הרע"ב בפי' המשניות, והשוק הוא

מקורי רש"י

הַשְּׁלָמִים וְאֶת־הַחֶלֶב מִבְּנֵי אֹהֶרֶן
 לוֹ תִהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמִנֵּה: לוֹ כִּי
 אֶת־חֹזֶה הַתְּנוּפָה וְאֶת | שׁוֹק
 הַתְּרוּמָה לְקַחְתִּי מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 מִזִּבְחֵי שְׁלָמֵיהֶם וְאֶתְּנֶנּוּ אֶתְּם לְאֹהֶרֶן
 הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו לְחֶק־עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: לה זאת מִשְׁחַת אֹהֶרֶן
 וּמִשְׁחַת בָּנָיו מֵאֲשֵׁי יְהוָה בַּיּוֹם
 הַקָּרִיב אֶתְּם לִכְהֹן לַיהוָה: לוֹ אֲשֶׁר
 צִוָּה יְהוָה לָתֵת לָהֶם בַּיּוֹם מִשְׁחֹ

אֹהֶרֶן דִּי־יָהּ יְהִי שׁוֹקָא
 דִּי־מִינָא דְחֹלֶק: לוֹ אֲרִי
 ית חֲדָא דְאַרְמוּתָא וְיִת
 שׁוֹקָא דְאַפְרִ שׁוֹתָא
 נִסְבִּית מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִנְכֶסֶת קוֹדֵשׁ הֵוֹן
 וְיִהְיִית יִתְהוֹן דְּאֹהֶרֶן
 פְּהֵנָא וְלְבָנָוְהִי דְקִים
 עֲלֵם מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
 לה דְּאַרְבּוֹת אֹהֶרֶן וְרַבּוֹת
 בְּנוֹוְהִי מִקּוֹרְבָנָא דִּי
 בְּיוֹמָא דְקָרִיב יִתְהוֹן
 לְשִׁמְשָׁא קָדֵם יִי: לוֹ דִּי
 פְּקִיד יִי לְסַתֵּן דְּהוֹן
 בְּיוֹמָא דְרַבִּי יִתְהוֹן מִן
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִים עֲלֵם

רש"י

שאינו חולק בבשר לו): (לד) התנופה
 אהרן (נט) או משחת בניו נגידות (ס): לו
 יהל אור

אבן עזרא

לב שוק הימין. לזורק הדם והחזה לכל
 הכהנים (נח): לה זאת. זאת שבר משחת
 ביום משחו. מיום, וכן בבשר ובלחם (למטה)
 קרני אור

וכד"ק, על העתקת הגדיקים ופירושים: (נח) וכן
 פי' הרד"א, והמבאר. לנתה"ש השיג על ה' ז"ל
 מפני ששתייהן חזה ושוק לבית אב העובדים:
 (נט) וכן פי' הרשב"ס: (ס) פי' שהוא לשון גדולה,
 כמו למשחה בהם (שמות כט כט), וכן פי' הרלב"ג
 זאת הגדולה שנתגלו במשיחתן. לקחת מתנת האיש,
 וכן פי' החזקוני, והמבאר לנתה"ש, וכן תיוב"ע:

פשוטי הכתובים ושאלו כריכים לקבלה, ולא פ"י כנראה
 מפשט המקרא, וכבר הוכחתי לדקתו (תולדות הרשב"ע
 ספרה צו) ומלילת חלילה להם ז"ל שיכיה דעתו שחלב מולין
 מותר, כי כן דרך הויכוח בשאלה ובמסנה, ולפעמים
 לכה"כ ראינו לטובת המחנגד עד שיצא כנוגה מטרת
 הויכוח, וכן היה עם הצדוקי, והנה הראשון שהרשיעו
 לחשוב על הם ז"ל שכן דעתו בחמת הוא הרמב"ן ז"ל
 (ויקרא ג ט, ו כס) ואמריו נמשכו כמה גדולים בלי סקור
 דעתו על נכון בחמת, כמו בה"ג החסיד ר' מייס ז'
 פטר (אור החיים ויקרא ז כה) ועוד ועוד, וקרוי לזמנינו
 שד"ל מור בו מדעתו הראשונה, וז"ל באגרתו שכתב להג' שו"ר
 (אגרות שד"ל צד 276), ופחה ביום הוה יום קבלתי
 אגרתך ראיתי שטעמתי והטעמתי להראב"ע כמה שדעתו
 לחובה גם בענין הזה של החלב, והדין עמו, כי להשיב
 להקראי נתכוון, ולא לגלות פנים בתורה שלא כהלכה,
 הוא כתב בפ' ויקרא ועוד אזכיר טעם גדולה שטעם ר'
 אברהם בטענתו עמהם הרע לומר מהם עכ"ל, ובפ' צו
 האריך לשון לסתור כל טענותיו, ודבריו עשו רושם שוק
 בזכרוננו מאז בימי ילדותי, ולא הוספתי עוד לסקור
 אסד בענין ובפרט כי מעולם לא עזרתי לי לשטט את
 ראב"ע לא בענין זה ולא בשאר ענינים, ואח"כ ירדתי
 אל כל דברים במשח ומתן של הלכה היות אומר אלי,
 קרא נא דבריו בדעת צלולה ותראה כי אין כל דבריו
 חלל להשתיק הקראי חולי היותי רואה טעמתי, ואז בלל
 ספק היותי מוכר לשור בי, ויחי מה, כנני עתה
 מור, בי, ולא אסיף עוד להכיר את החלב שפשע
 הראב"ע, ופחה חולי תאמר אלי, הלל חנוט
 באמרך על ראב"ע שחלל נפש ועשו בטענותיו,
 ואח"כ הוא הנחש והשטן במשפטין, וקיימת
 בעלמך כל הפוסל במומו טוסל, ולא קיימת מוס
 שכן חלל תאמר לסנדק, סן חמת כי טעמתי
 זה, ולא דקדקתי במשפטו ויאל משפטו מסוקל
 פיו"ש שהאריך עוד להכדיק את עצמו, וכן
 הגאון ר' יוסף שאל סלוי באטאטואסן (דברי שאל
 ויקרא) הכדיק את הראב"ע ז"ל, ועל פס
 שכתב המבאר רנה"ו, וראב"ע ז"ל נטה מן הדרך
 הישר ואמר שחלב מולין מותר, כתב פ"ו
 הרשב"ע, סקר ענה המבאר לנתה"ש שרבינו
 ז"ל נטה מן הדרך הישר ואמר שחלב מולין
 מותר, ואינו כן חק השיב לצדוקי שלולי קבלת
 ס"ל

מנחת יהודה

מקורי רש"י

והוא עצם האמצעי בלבדו שבו צומת הנדיין וזו היא דעת
 ר' יהודה ועיין הוי"ט דטלין פ"י ס"ד ד"ה, עד סוכר'
 שכתב ואני חסח על רש"י שמסרש בפ' צו גבי שלמים
 ל שכן השינו סס"ג בעשוי ס"י קפ"ג, ועיין
 בראשון

סס ד"ה שוק, ירושלמי ינמות פ"ב ס"א: לו) סקרא,
 ונמס ל"ט א', פסמים כ"ט ב' ו

בר"י, ואמאי שבקיה לת"ק, וראב"ע לא אעיר ע"ז, ושוב תראה ל שכן השינו סס"ג בעשוי ס"י קפ"ג, ועיין
 בראשון

אתם מאת בני ישראל חקת עולם
 לדרתם: לו זאת התורה לעלה
 למנחה ולחטאת ולאשם
 ולמלואים ולזבח השלמים:
 לח אשר צוה יהוה את משה בהר
 סיני ביום צותו את בני ישראל
 להקריב את קרבניהם ליהוה
 במדבר סיני: פ רביעי ח א וידבר
 יהוה אל משה לאמר: ב קח את

לדריהון: לו דא אורייתא
 לעלתא ל סנחתא
 ולחטאתא ול אשם
 ולקורבניא ול זבחים
 קודשיא: לח די פקיד יי
 ית משה בטורא דסיני
 ביומא דפקיד ית בני
 ישראל לקרבא ית
 קורבני הון קדם יי
 במדברא דסיני:
 א ומלי י עם משה
 למימר: ב קרב ית אהרן
 וית בגוהי עמיה וית
 לבושיא וית משחא
 דרבותא וית תורא
 רש"י

התרומה. מוליך ומביא מעלה ומוריד נח (ח):
 לז) ולמלואים. ליום חינוך הכהונה נט (ט):
 קח את אהרן. פרעה זו לאמרה
 הוא בחורב והוא הר סיני, ושם ישבו
 על חלושת עמלק הוא בחורב והוא הר סיני, ושם ישבו
 עשרה ימים, כי כן כתוב (סד) ובמדבר לא הקריבו עולות, כי כן
 ארבעים שנה בית ישראל (עמוס ה כה) (סה)

אבן עזרא

ח לב) (סח) [ח]: לו ולמלואים. בכתוב בס'
 ואתה תצוה (סכ) [ט]: לח להקריב את
 קרבניהם לר' במדבר סיני. כי לא
 הקריבו קרבן עד שבאו אל הר סיני (סג),
 וכבר הראיתוך שמזבח שבנה משה על חלושת עמלק הוא בחורב והוא הר סיני, ושם ישבו
 ישראל שנה פחות עשרה ימים, כי כן כתוב (סד) ובמדבר לא הקריבו עולות, כי כן
 אמר הנביא הזבחים ומנחה הנשתם לי במדבר ארבעים שנה בית ישראל (עמוס ה כה) (סה)

קרני אור

יוכל לעשות ולומר שחלב מוליך לא נאמר בתורה, ונכנסו
 דבריו בלב השואל עד שפלה פיו בשבועה שלא יסמוך על
 דעתו רק ישען על העמקת הפירושים, והרה"ג מ' אלכסנדר
 ז"ל וסקינר מיימן בהערותיו על ביאור רמב"ם כתב ז"ל,
 ולפענ"ד כל מה שדבר הראב"ע ז"ל בזה לא דבר אלא כנגד
 המכחישים, להראות עד כמה נוכל לבוא לידי טעות אם
 לא נחמין לקבלה ונלך אחר פשטי הכתובים בלבד, ויהי
 חלקו ממי שחושדין אותו ואין צו, ואני חמה על הרמב"ן
 ז"ל שעלה על דעתו לחשוד אותו בכך אשר עין בעין נראה
 כי הלילה לא עלתה על דעת הראב"ע ז"ל לדבר אשר רק
 לשוק אמת הקבלה בעיני המכחישים ע"כ, והגאון רי"ז
 שעקלענבורג ז"ל לא רצה ג"כ למקור על כל הענין, רק
 ברצונו המאשימים אותו, ובידעו לדקת הח' ז"ל כתב
 (הכוכ"ק) "ומ"ש צפי הראב"ע על פ' זה אינו מהחכם
 המחבר עצמו, כי כבר ידענו מהמחמה מקומות נבחרות
 סיומו ממחבבי דברי מעתיקי השמועה, וממקבלי דבריכם
 באהבה, אבל הוא תוספת מתלמיד טועה כבוד ששלטה
 יד אמרים בדברי הראב"ע ע"כ, אך מי שראה בעין חודרת
 בל דברי הח' ז"ל לא האשים אותו ז"ל המעמר ודע' שלא
 בא הראב"ע להורות הלילה, כמו שהשנו רבים, וכן שלמים, אך כוון לפרש פשטות הכתוב, ובעיקר סדין כנר
 בודה אל הקבלה האמיתית עיי"ש: [ח] והרמב"ן ז"ל פ' ביום משחו צפת המשיחה, והמבאר לנתת' ירש ביום
 שמש, ופי' ביום שסתחילו לפצוד במקדש שבו מנוך הסעודה, והרמב"ן סכיס להרמב"ן ז"ל עיי"ש
 [ט] וטעם מה שהזכיר מלואים בזה עיין רב"ם:

יהל אור
 (סח) שפי' ננשר ומלחס, וכן כאן פי' מיום שהקריב
 אוחס לכהן ינתן זה להם לחק עולם ובי"ת ביום הוא
 במקום מ"ס, וכן פי' הרד"א והחזקוני: (סכ) כי
 בפרשיות אלו לא נזכרו מלואים: (סג) ובהר סיני
 עשו עולת תמיד חמשים יום, והיו ישראל בישוב,
 כי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם
 המשכן (שמות מ יז) ובחדש השני בעשרים לחדש
 נסעו מסיני (בבמד' י, יא, יב) הרי חמשים יום:
 (סד) שהרי בר"ה סיון של שנה ראשונה באו להר
 סיני, ובחייב בשנה השנית בחדש השני בעשרים לחדש
 נעלה הענין (שם י יא) וכן כתב הח' ז"ל שם, והנה
 פמדו צמיני קרוב משנה": (סה) ופי' שם הח' ז"ל
 יראה בדרך הפשט, כי ה"א הזכחים, ה"א החימה,
 והנה הטעם שלא הגישו, וקדמונינו ז"ל אמרו כי
 הלויים הקריבו (כ"ה חגיגה ו ב) ואם היא קבלה
 קבלנו, כי על דרך הפשט לא הקריבו":

וכן שלמים, אך כוון לפרש פשטות הכתוב, ובעיקר סדין כנר
 בודה אל הקבלה האמיתית עיי"ש: [ח] והרמב"ן ז"ל פ' ביום משחו צפת המשיחה, והמבאר לנתת' ירש ביום
 שמש, ופי' ביום שסתחילו לפצוד במקדש שבו מנוך הסעודה, והרמב"ן סכיס להרמב"ן ז"ל עיי"ש
 [ט] וטעם מה שהזכיר מלואים בזה עיין רב"ם:

מקורי רש"י

מנחת יהודה
 בראשון לציון סה שכתב ע"ו, וחיטיב לבאר דברי רש"י
 ז"ל בזה, בס' רמ"ח איברים לחד"ר ז"ל קאצענעלסאן
 צד 85: נח) עיין רמב"ן למטה י' ס"ו: נט) שכל פלוגי יד בכל פקום אינו אלא לשון חינוך:
 חכמת

מנחת יהודה
 בראשון לציון סה שכתב ע"ו, וחיטיב לבאר דברי רש"י
 ז"ל בזה, בס' רמ"ח איברים לחד"ר ז"ל קאצענעלסאן
 צד 85: נח) עיין רמב"ן למטה י' ס"ו: נט) שכל פלוגי יד בכל פקום אינו אלא לשון חינוך:
 חכמת

אֶהְרֶן וְאֶת־בָּנָיו אֹתוֹ וְאֵת הַבְּגָדִים
 וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֵת אֶל־
 הַחֲטָאת וְאֵת שְׁנֵי הָאֵילִים וְאֵת סֵל
 הַמִּצּוֹת: וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הַקְּהֵל
 אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַתִּקְהַל
 הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעֵדָה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
 לַעֲשׂוֹת: וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת־אֶהְרֶן וְאֶת־בָּנָיו וַיִּרְחֹץ

דחטאתא וית תרין
 דכרין וית סלא דפטירא:
 ג וית פל פנשתא פנוש
 לתרע משפן זמנא:
 ד ועבד משה פמא די
 פקיד יי יתיה ואתפגשת
 פנשתא לתרע משפן
 זמנא: ה ואמר משה
 לכנשתא דין פתגמא די
 פקיד יי למעפד: ויקרב
 משה ית אהרן וית בנוהי

אבן עזרא

גם לא עשו פסח כי אם במצרים, ושנות
 בהר סיני (פו) כי במדבר לא היו להם
 מקנה, ואחר שנפעו סהר סיני לא סלו בדרך,
 והנה רובם ערלים, ובעבור אכילת פסח סל
 אותם יהושע:

ב ואת פר החטאת. בה"א כי כבר הזכירו,
 וכן האלים וכן המצות (ה): ג ואת כל
 העדה. ראשי השבטים והזקנים (ב) [א]:
 ויאפר. כמו ויחגור (ג) וכאשר ציץ חזה אינו
 המצנפת (ד) כן האורים והתומים אינם אבני
 החשן וכן הלוחות בארון (ה) על כן כתוב ויתן
 אל החשן את האורים (פסוק ח) (ו): ויקרב
 משה את אהרן. אל הכיור [ב]: וירחץ אותם.

קרני אור

[א] ובספרא שם, עשה נמשך כל העדה שיהיו טכנים קדושים
 שצרכו, ובתנאומא ח' לו סי' יב תנאומא
 ה טו ב"ר פ"ה ו' ויקר פ"י ט, עשה למד מן המקומות
 שבמועט מחיק את המרובע וכן פי' רש"י ז"ל: [ב] ועיין
 בתוס"מ קס"ט, שרמ"ס זו היתה כמו מקום כמו שפי'
 רש"י (שמות כט ד) ללא כראש"ע שכתב ויקרב אל הכיור
 והיתה עבילת ואח"כ קדוש, וכן כתב המבאר לגתס"ט

בפי' הקלר (שמות כח ל) ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת החומים, כמו ונתת אל הארון את
 העדות (שם כה טו), ופירשתי שם, האורים ותומים היה דבר מה שנתן משה בחשן המשפט בלוסן שנתן
 העדות אל הארון: (ו) ולא הזכיר האבנים, ופייס שם בפי' הקלר, והנה אינם האבנים הנזכרות בלרבעה

מנחת יהודה

[א] חקמת המשכן היה בר"ח ניסן, וזה היה בכ"ג אדר
 (ס"ע ס"ו): [ב] אינו קיחת הקנין רק לקיחת הגיונית
 שלוקח לבו ומכשיבו בדברים:

ב"ט: ד) תנאומא ח' לו י"ב, תנאומא ב' לו ס"ז, ב"ר פ"ט ו', ויקר פ"י ט', ילקוט ברא"ר ו', מדרש פגודה:
 שמות

רש"י

שבעת ימים קודם הקמת המשכן (א) '
 שאין מוקדם ומאוחר בתורה: קח את
 אהרן. קחו דברים ומשכו (ב) (ב):
 ואת פר החטאת. אלו האמורים בענין
 לוחם המלואים בואתה תאה (ג), ועכשיו
 ביום ראשון למלואים, חזר וזרו בשעת
 מעשה: (ג) הקהל אל פתח אהל מועד.
 זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את
 המרובה (ב): (ה) זה הדבר. דברים
 שחראו שאני עושה לפניכם לוני הקב"ה
 לעשות, ואל תאמרו לכבודי ולכבוד אחי אני

יהל אור

י (פו) גם קרצנות יוהכ"פ בשנה השנית:
 (א) הזכירם בשמות כט: (ב) כי בכל מקום שיאמר
 עדה יכוין על הסנהדרין, וכ"כ ויהי
 ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל
 (למטה ט א): (ג) וע"ש ההגורה נקרא האפוד
 אפוד: (ד) כמ"ס וישם את המלנפת וגו' וישם על
 המלנפת וגו' את לין הזהב: (ה) וכן פי' הח' ז"ל
 בפי' הקלר (שמות כח ל) ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת החומים, כמו ונתת אל הארון את
 העדות (שם כה טו), ופירשתי שם, האורים ותומים היה דבר מה שנתן משה בחשן המשפט בלוסן שנתן
 העדות אל הארון: (ו) ולא הזכיר האבנים, ופייס שם בפי' הקלר, והנה אינם האבנים הנזכרות בלרבעה

מקורי רש"י

שמות כ"ח מ"ח: א) עיין רש"י ובמים ק"ח ב'
 ד"ס שער נהשון בשם הס"ט, פס"ו: ב) ספרא מכילמא
 דמלואים, תנאומא ח' לו י', תנאומא ב' לו י"ד, ילקוט
 תקי"ד בשם התנאומא, מדרש פגודה, פס"ו: ג) שמות
 כ"ט: ד) תנאומא ח' לו י"ב, תנאומא ב' לו ס"ז, ב"ר פ"ט ו', ויקר פ"י ט', ילקוט ברא"ר ו', מדרש פגודה:
 שמות

אתם במים: ויתן עליו את-
הפתנת ויתגר אתו באבנט וילבש
אתו את המעיל ויתן עליו את-
האפד ויתגר אתו בחשב האפד
ויאפד לו בו חצי התורה בפסוקים: ח וישם
עליו את החשן ויתן אל החשן
את האורים ואת התמים: ט וישם
את המצנפת עד ראשו וישם על-
המצנפת ארמוג פניו את ציץ
הזהב נזר הקדש כאשר צוה יהוה
את משה: י ויקח משה את שמן
המשה וימשח את המשכן ואת-
כר אשר בו ויקדש אתם: יא ויז
ממנו על המזבח שבע פעמים
וימשח את המזבח ואת כל-כליו
ואת הכיור ואת כנו לקדשם:
יב ויצק משמן המשה על ראש

ואסחי יתהון במיא:
ויהב עלוהי ית פתונא
וריו יתיה בהמינא
ואלביש יתיה ית מעילא
ויהב עלוהי ית אפודא
וריו יתיה בהמין אפודא
ואתקן ליה ביה: ח ושני
עלוהי ית חושנא ויהב
בחושנא ית אוריא וית
תו מ'א: ט ושני ית
מצנפתא על רישיה ושני
על מצנפתא לקביל
אפוהי ית ציצא דדהבא
כלילא דקודשא פמא די
פקיד י' ית משה:
י ונסיב משה ית משחא
דרבנותא ורבי ית
משכנא וית כל די ביה
וקדיש יתהון: יא ואדי
מניה על מדבחא שבע
זמנין ורבי ית מדבחא
וית כל מנהי וית כיורא
וית בסיסיה לקדשו תהון:
יב ואריק ממשחא
דרבנותא על רישא
דאתרן ורבי יתיה

אבן עזרא

רש"י

בצווי (ז) [ג]: י ויקח משה את שמן המשה. עושה, כל הענין הזה דפרשת המלוכים פירשתי
שעמו וכבר לקח קודם משיחת אהרן (ח): זולתה תלוה (ה): (ח) את האורים. כתב
סל שס המפורש (ז): (ט) וישב על המצנפת. פתילי חכלת הקבועים בליץ נתן על המלנפת,
נמלא הליץ תלוי במלנפת (ז): (יא) ויז ממנו על המזבח. לא ידעתי היכן נלטווה
בהזאות הללו (ג): (יב) ויצק וימשח. במחלה יולק על ראשו, ואח"כ נותן בין

קרני אור

יהל אור

טכסנרא נמנת כן כמו כה"ג כלובש בגדי בד ציוס"כ טעון הקורים": (ז) לא משה בעלמו: (ח) סדר המשיחה
טכילה וכן כל פעם שמחליף מצגדים לבגדים: [ג] ודעת היתה המשכן וכליו, ואח"כ משיחת אהרן, ואח"כ
משיחת בניו, ואחרי שהכתוב יספר לבישת אהרן קודם, וכוודאי היתה המשיחה תיכף אחר הלבישה,

מנחת יהודה

מקורי רש"י

ג) שהרי כפ' תצוה ששם היה הצווי מחמשה הזה, לא (ה) שמות כ"ט: (ו) עיני רש"י פעות כ"ט ל': (ז) עיני
רש"י

ויקרבו את בני אהרן וימשה אתו לקדשו :
 ויקרב משה את בני אהרן ויקבשם כפתת ויתגר אתם אבנט
 ויחבש להם מגבעות כאשר צוה
 יהוה את משה : חמישי ויגש את פר
 החטאת ויסמך אהרן ובניו את
 ידיהם על ראש פר החטאת :
 וישחט ויקח משה את הדם
 ויתן על קרנות המזבח סביב
 באצבעו ויחטא את המזבח ואת
 הדם יצק אל יסוד המזבח
 ויקדשו לקפר עליו : ויקח את
 כל החלב אשר על הקרב ואת יתרת הכבד
 ואת שתי הכפית ואת חלבון ויקטר משה

לקדשותיה : י וקריב
 משה ית בני אהרן
 ואלבשינן פתונין וזריז
 יתהון המינין ואתקוליהון
 כובעין כמא די פקיד י
 ית משה : י וקרב ית
 תורא דחטאתא וסמך
 אהרן ובנוהי ית ידיהון
 על ריש תורא דחטאתא :
 טו ונגבס ונגסיב משה ית
 דמא ויהב על קרנת
 מדבחא סחור סחור
 באצבעיה וד פי ית
 מדבחא וית דמא אריק
 ליסודא ד מדבחא
 וקדשיה לכפרא עלוהי :
 טו ונגסיב ית כל תרבא
 די על גוא וית חצר
 פבדא וית פרתיין פויזין

אבן עזרא

רש"י

יג ויקרב משה את בני אהרן . פעם שנית (ט)
 בעבור שארכו הדברים , או טעמו כאשר
 הקריב משה את בני אהרן הלבישם כתנות [ד] :
 ומלת וילבשם . יוצאה לשנים סועלים (י) :
 טו ויחטא . כבר פירשתיו (יא) : ויקדשוהו .
 לכפר עליו כל העונות (יב) : טז ויקח את
 כל החלב אשר על הקרב . וכתוב בתחלת
 המכסה את הקרב (למעלה ז ג) (יג) וכתוב
 אשר על הקרב (למעלה נ ג) (יד) דע כי

קרני אור

יהל אור

ואל"כ יהיה משיחת אהרן קודם למשיחת המשכן ,
 לזה יפרש הח' ז"ל , וכבר לקח ומשה המשכן קודם
 משיחת אהרן , וכשמשה המשכן הלביש אהרן ומשחו ,
 ואל"כ הלביש בניו ומשחו : (ט) הלא כבר כתוב למעלה פ'
 ויחטא את בניו ומשחו : (י) וכתב"י הגי' פעולים ,
 פי' לא שהוא הלביש אותם אלא אמר להם שילבשו : (יא)
 שמות כס יד , למעלה ו יע : (יב) וכן פי'
 רש"י ז"ל : (יג) והנה באמרו את כל החלב , כולל גם המכסה : (יד) פי' אחר שכתב החלב המכסה את

מנחת יהודה

מקורי רש"י

רש"י שמות כ"ס ל"ו : ח) כרומת סי' ב' , פס"ז : נזכרה שם
 הזאה כלל , ועיין רמב"ן סה שביאר בוח :
 (ד) ענינו קשור על איזה אופן שיהיה , ועל הרוב משתמש
 על לבישת חטובע : (ט) כלומר , בחיפוי והואה ויציקת חדם : (ו)
 כדי שיהא ראוי מכאן ולהבא לכפר עליו כל הכפרות , ועיין רמב"ן

הַמִּזְבֵּחַ: " וְאֶת־הַפֶּר וְאֶת־עֹרֹ
 וְאֶת־בָּשָׂרוֹ וְאֶת־פָּרְשׁוֹ שָׂרָף בְּאֵשׁ
 מִחוּץ לַמִּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
 אֶת־מֹשֶׁה: יִקְרַב אֶת־אֵיל־הָעֵלֶה
 וַיִּסְמְכוּ אֹהֶרֶן וּבָנָיו אֶת־יָדֵיהֶם עַל־
 רֹאשׁ הָאֵיל: יֵשׁ וַיִּשְׁחֹט וַיִּזְרַק מִשֶּׁה
 אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: כִּי־אֶת־
 הָאֵיל נָתַח לְנִתְחָיו וַיִּקְטַר מִשֶּׁה
 אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַנְּתָחִים וְאֶת־
 הַפָּדָר: כֹּא וְאֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־
 הַכִּרְעִים רָחַץ בַּמַּיִם וַיִּקְטַר מִשֶּׁה
 אֶת־כָּל־הָאֵיל הַמִּזְבֵּחַ עֲלֶה הוּא
 לְרִיח־נִיחֹחַ אִשָּׁה הוּא לַיהוָה
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: שְׂשִׁי
 כִּב וַיִּקְרַב אֶת־הָאֵיל הַשְּׂנִי אֵיל

וְאֶת־תְּרֵיחֵי־הַזֶּהוּב וְאֶת־מִשְׁחֵה
 לְמִדְבַּח־א: " וְיֵת הַזֶּה
 וְיֵת מִשְׁכֵּי־וְיֵת בְּמִרְיָה
 וְיֵת אֹכְלֵי־הָאֹקִיד בְּגוֹרָא
 מִבְּרָא לְמִשְׁרִיתָא כִּסָּא
 דִּי פְקִיד יֵת מִשָּׁה:
 " וְקָרִיב יֵת דְּכָרָא
 דְּעֵלְתָא וְסִמְכוּ אֹהֶרֶן
 וּבָנָוְהִי יֵת יְדֵיהוֹן עַל
 רֹאשׁ דְּכָרָא: יֵשׁ וְנָכִים
 וְזָרַק מִשָּׁה יֵת דְּמָא עַל
 מִדְבַּח־א סְחֹר סְחֹר:
 כִּי־אֶת־דְּכָרָא פְּלַג לְאֹבְרוֹהִי
 וְאֶת־מִשָּׁה יֵת רִישָׁא
 וְיֵת אֹבְרָא וְיֵת תְּרֵבָא:
 כֹּא וְיֵת גּוֹא וְיֵת כִּרְעִיא
 חֲלִי כִּסָּא וְאֶת־מִשָּׁה
 יֵת כָּל דְּכָרָא לְמִדְבַּח־א
 עֵלְתָא הוּא לְאֶתְקַבְּלָא
 בְּרִישָׁא קוֹרְבָנָא הוּא קָדָם
 " כִּסָּא דִּי פְקִיד יֵת
 מִשָּׁה: כִּב וְקָרִיב יֵת דְּכָרָא
 תְּנִינָא דְּכָר קוֹרְבָנָא

אבן עזרא

רש"י

החלב המכסה הוא רב מאוד, ואת כל החלב אשר על הקרב הוא מעט ספה ומפה, גם המכסה הוא על הקרב (טו) לבן הכתוב אחז דרך קצרה (טז): "ז שרף באש. יש אומרים הוא בעצמו (יז) ויש אומרים בצווי, וראיתם כאשר צוה ה' את משה (ס' כא) (יח) ואיננה ראייה כי בן דרך לשון הקדש (יט): כב ויקרב את האיל השני אל המלואים ויסמכו אהרן ובניו. ובכתוב הראשון וסמך אהרן ובניו (פ' יד) (כ) והנה אין הפרש בין וסמך אהרן ובניו, ובין ויסמכו אהרן ובניו, כי מדקדק גדול טעה שאמר כי טעם וסמך הוא לבדו ואחר כן בניו, וסמכו כולם יחד (כא) [ה]:

קרני אור

יהל אור

[ה] וכג' מלכים (כהו"מ ויקרא סי' ר"ן צו סי' קפ"ד) סבדיל בין וסמך אהרן ובניו, ובין וסמכו אהרן ובניו, ומלא לו סמך מרח"ל סי"ש, וימלא (יח) והיל"ל כאשר צוה ד', או כאשר צוה ד' אוחו, שכבר נזכר שמו: (יט) שיבא השם תמורת הכנוי: (כ) ועס ויסמך אהרן ובניו, ולא נמלא וסמך אהרן ובניו כ"א בשמות כט"י וי"ס: (כא) אלא כולם סמכו יחד ואין הכלל ביניהם:

מקורי רש"י

(ט) עיין רש"י שמות כ"ט י"ג, ולמעלה בפ"י רש"י ב' ד':

וּסְמְכוּ אֶהֱרֹן וּבְנוֹהֵי יַת
 יְדֵיהֶן עַל רִישׁ דְּבָרָא :
 כַּג וּנְכִיבִים וּנְסִיבִים מִשָּׁה
 מִדְּמִיָּה וְיִהְיֶה עַל רוּם
 אֹדְנָא דְאֶהֱרֹן דִּימִינָא
 וְעַל אֲלִיּוֹן יְדֵיהֶן דִּימִינָא
 וְעַל אֲלִיּוֹן רְגְלֵיהֶן דִּימִינָא :
 כִּי וְקָרִיב יַת בְּנֵי אֶהֱרֹן
 וְיִהְיֶה מִשָּׁה מִן דְּמָא עַל
 רוּם אֹדְנָהֶן דִּימִינָא וְעַל
 אֲלִיּוֹן יְדֵיהֶן דִּימִינָא וְעַל
 אֲלִיּוֹן רְגְלֵיהֶן דִּימִינָא
 וְזָרַק מִשָּׁה יַת דְּמָא עַל
 מִדְּבַחָא סְחֹר סְחֹר :
 כֹּה וּנְסִיבִים יַת תְּרַבָּא וְיַת
 אֲלִיָּתָא וְיַת פֶּל תְּרַבָּא דִּי
 עַל גֵּזָא וְיַת חֶצֶר פְּבַדָּא
 וְיַת תְּרַמִּין פּוֹרִין וְיַת
 תְּרַבִּי הֶן וְיַת שׁוֹקָא
 דִּימִינָא : כו וּמִסְלָא
 דְּפִטְרִיא דִּי קָדָם יי
 נְסִיב גְּרִיצָתָא פִּטְרִתָּא
 חֲדָא וּגְרִיצָתָא דְלַחֵם

הַמִּלְאִים וַיִּסְמְכוּ אֶהֱרֹן וּבְנָיו אֶת־
 יְדֵיהֶם עַל רִאשׁ הָאֵיל : כג וַיִּשְׁחַטוּ
 וַיִּקַּח מִשָּׁה מִדָּמֹו וַיִּתֵּן עַל הַתְּנוּךְ אֹזֶן־
 אֶהֱרֹן הַיְמָנִית וְעַל בִּהֶן יְדֹו הַיְמָנִית
 וְעַל בִּהֶן רִגְלוֹ הַיְמָנִית : כד וַיִּקְרַב
 אֶת־בְּנֵי אֶהֱרֹן וַיִּתֵּן מִשָּׁה מִן־הַדָּם
 עַל־הַתְּנוּךְ אֹזְנָם הַיְמָנִית וְעַל־בִּהֶן
 יְדֵם הַיְמָנִית וְעַל בִּהֶן רִגְלָם הַיְמָנִית
 וַיִּזְרַק מִשָּׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ
 סְבִיב : כה וַיִּקַּח אֶת־הַחֶלֶב וְאֶת־
 הָאֵלֶיהָ וְאֶת־כָּל־הַחֶלֶב אֲשֶׁר־עַל־
 הַקָּרֶב וְאֶת־יִתְרַת־הַכֶּבֶד וְאֶת־שְׁתֵּי
 הַכְּלִיֹּת וְאֶת־הַחֶלְבֶּהן וְאֶת־שׁוֹק
 הַיְמִינִי : כו וּמִסַּל הַמִּצּוֹת אֲשֶׁר לִפְנֵי

רש"י

זכהונתם (ז) י) : (כו) וחלת לחם שמן.
 היא רצובה שהיה מרובה בה שמן כנגד
 החלות והרקיקון כך מפורש במנחות יא) :
 בנפש שיש בו לכפר (כה) והנה נפש תחת נפש, וקרוב מזה הטעם ותגע לרגליו (שמות
 ד כה) (כו) : כו חלת מצה אחת. היא כבר לחם אחת (כו) ויתכן היות כבר משקל (כה)
 ואיננו כמשקל הכסף והזהב (כט) : וישם על החלבים. ולא הזכיר יותרת הכבוד והכליות (ל)
 כי היותרת היא קטנה, ופירוש המלה כמו מה יתרון לאדם (קהלת א ג) (לא) והכליות הם
 יהל אור

אבן עזרא

כג הימנית. כמו הפנימית (כג). וטעם
 על תנוך ובהן. בפרשה זאת תהיה (כג) [ו],
 והנה הדם (כד) יכפר על נפש אהרן, וכן כי
 הדם הוא בנפש יכפר (למטה יז יא) וטעמו
 וקרוב מזה הטעם ותגע לרגליו (שמות
 ד כה) (כו) : כו חלת מצה אחת. היא כבר לחם אחת (כו) ויתכן היות כבר משקל (כה)
 ואיננו כמשקל הכסף והזהב (כט) : וישם על החלבים. ולא הזכיר יותרת הכבוד והכליות (ל)
 כי היותרת היא קטנה, ופירוש המלה כמו מה יתרון לאדם (קהלת א ג) (לא) והכליות הם
 קרני אור

מקורי רש"י

י) עיין ספרת : יא) דף ע"ט ט' :
 4

מנחת יהודה

מה שביאר בות : ז) תחיל חשני נטרא איל חסלואים
 בעבור.

אונקלוס

מִשַׁח חֹדָא וְאַסְפּוֹג חֹד
 וְשׁוֹי עַל תְּרַבִּיא וְעַל
 שׁוֹקָא דִּימִינָא: כו וַיִּהְיֶה
 יָת כּוֹלָא עַל יְדֵי אֲהֶרֶן
 וְעַל יְדֵי בְנוֹהֵי וְאֲרִים
 יִתְהוֹן אֲרַמָּא קִדְם יי:
 כח וְנָסִיב מִשָּׁה יִתְהוֹן
 מִעַל יְדֵיהוֹן וְאֲסִיִּק
 לְמַדְבַּחָא עַל עֲלִתָא
 קוֹרְבָנֵיא אִינּוֹן
 לְאִתְקַפְּלָא פְרַעוּא
 קוֹרְבָנָא הוּא קִדְם יי:
 כט וְנָסִיב מִשָּׁה יָת חֲדִיא
 וְאֲרִימֵיה אֲרַמָּא קִדְם יי
 מְדַכֵּר קוֹרְבָנֵיא לְמִשָּׁה
 הָיָה לְחֹזֶק כְּמָא דִּי
 פְקִיד יי יָת מִשָּׁה:
 ל וְנָסִיב מִשָּׁה מִמִּשְׁחָא
 דְרַבּוּתָא וְסֵן דְּמָא דִּי
 עַל מַדְבַּחָא וְאֲדִי עַל
 אֲהֶרֶן עַל לְבוּשׁוֹהֵי וְעַל
 בְּנוֹהֵי וְעַל לְבוּשֵׁי בְנוֹהֵי
 עֲמִיה וְקִדִּישׁ יָת אֲהֶרֶן
 יָת לְבוּשׁוֹהֵי וְיָת בְּנוֹהֵי
 וְיָת לְבוּשֵׁי בְנוֹהֵי עֲמִיה:
 לא וְאָמַר מִשָּׁה לְאֲהֶרֶן
 וּלְבְנוֹהֵי בְשִׁילוֹיִת בְּשָׂרָא
 בְּתַרְעַ מִשְׁפָּן זִמְנָא וְתַמָּן

יְהוָה לָקַח חֶלֶת מִצֶּה אַחַת וְחֶלֶת
 לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרִקִּיק אֶחָד וַיִּשֶׂם
 עַל־הַחֻלְבִּים וְעַל שׁוֹק הַיָּמִין:
 כו וַיִּתֵּן אֶת־הַכֹּל עַל כַּפֵּי אֲהֶרֶן וְעַל
 כַּפֵּי בָנָיו וַיִּנָּף אֹתָם תְּנוּפָה לְפָנֵי
 יְהוָה: כח וַיִּקַּח מִשָּׁה אֹתָם מִעַל
 כַּפֵּיהֶם וַיִּקְטֹר הַמִּזְבֵּחַה עַל־הָעֹלָה
 מִלְּאִים הֵם לָרִית נִיחַח אִשָּׁה הוּא
 לַיהוָה: כט וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת־הַחֹזֶה
 וַיִּנִּיפֵהוּ תְנוּפָה לְפָנֵי יְהוָה מֵאֵיל
 הַמִּלְאִים לְמִשָּׁה הִיָּה לְמָנָה כַּאֲשֶׁר
 צִוָּה יְהוָה אֶת־מִשָּׁה: שביעי ל וַיִּקַּח
 מִשָּׁה מִשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִן־הַדָּם
 אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּזְּ עַל־אֲהֶרֶן עַל־
 בְּגָדָיו וְעַל־בָּנָיו וְעַל־בְּגַדֵי בָנָיו אֹתוֹ
 וַיִּקְדֵּשׁ אֶת־אֲהֶרֶן אֶת־בְּגָדָיו וְאֶת־
 בָּנָיו וְאֶת־בְּגַדֵי בָנָיו אֹתוֹ: לא וַיֹּאמֶר

אבן עזרא

עם חלביהן (לכ) כי לא יתכן שיקראו הכליות
 חלב (לג) רק האליה היא חלב (לד) [ז]:
 כז וינף אותם. הניף אהרן ובניו (לה) כאשר
 יניף אהרן את הלויים (לו) [ח]:

קרני אור

הענף סמלע בלבוז כסוף לחות סעבור (סס למקרא):
 [ז] והמבשר למח"ש ספיר ע"ז: [ח] והמבשר למח"ש
 ספיר
 הניף להורות איך יניף אהרן, ופיין כפי' הס' ו'ל (כמד' ח כ):

מנחת יהודה

בעבור שהוא סוף הקרבנות הללו, וכן חמלא ידם
 וכהנו לו ס', כי כלם מעכבים בענין (דמבין: ח) ולא

רשי

(כח) ויקטר המזבחה. משה שמש כל
 שבעת ימי המלוואים בחלוק לבן יב): על
 העולה. אחר העולה (ט), ולא מלינו שוק

יהל אור

(לכ) כי הם דפוקים כס: (לג) וסנאמו כי בעבור
 זה לא הזכירן: (לד) כמס"כ חלכו האליה תמימה ו
 (לה) ס' משה הניף את אהרן ובניו: (לו) ס' משה

סקורי רשי

(יב) ספיר, זכמים ק"ל כ', ע"ז ל"ד ס', תפנית י"ל כ'
 וחמלאי פ"ק דיומא ס"א, ויקרא פ' י"ח, ו' ופיין חוס'
 חגיגה

מִשֶׁה אֶל־אֶהְרֹן וְאֶל־בָּנָיו בְּשֵׁלוֹ
 אֶת־הַבֶּשֶׂר פָּתַח אֶהֱל מוֹעֵד וְשֵׁם
 תֹּאכְלוּ אֹתוֹ וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בְּסֵל
 הַמִּלֵּאִים כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי לְאֹמֵר אֶהְרֹן
 וּבָנָיו יֹאכְלֶהוּ: לֵב וְהִנּוֹתֶר בַּבֶּשֶׂר
 וּבִלְחָם בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפוּ: מִפְּטִיר
 לֵב וּמִפְּתַח אֶהֱל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ
 שִׁבְעַת יָמִים עַד יוֹם מִלֵּאת יָמֵי
 מִקְרָאֵיכֶם כִּי שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֵא

תִּכְלֹן יְתִיָּה וַיִּתְּחַמָּא
 דִּי בְּסֵל קוֹרְבָנֵיָא בְּמָא
 דִּי פִקְדִית לְמִימָר אֶהְרֹן
 וּבָנָו הִי יִכְלֹנֵיה :
 לֵב וּדְאִשְׁתָּאֵר בְּבִשְׂרָא
 וּבִלְחָמָא בְּנוֹרָא תוֹקְדוּן:
 לִנְזֻמְתָּרַע מִשְׂפֵן זְמָנָא לָא
 תִּפְקוּן שִׁבְעָא יוֹמִין עַד
 יוֹם מִשְׁלָם יוֹמֵי
 קוֹרְבָנֵיכוֹן אֲרִי שִׁבְעָא
 יוֹמִין יִקְרַב־יִתְּ קוֹרְבָנֵיכוֹן:

אבן עזרא

רש"י

של שלמים קרב בכל מקום חוץ מזה (יג) : לא בשלו את הבשר . הם בעצמם , כי ובשלת
 את בשרו (שמות כט לא) בצווי (לז) [ט] :
 לב והנותר בבשר ובלחם . עד בקר כי כן כתוב (לח) [י] : לֵב ימלא את ידכם . תחמר פלת
 קץ , כאילו אמר כי קץ שבעת ימים או זמן (לט) [יא] , יש אומרים לא תצאו שבעת ימים
 זבלילה היו יוצאים לצרכם , והנכון בעיני שיוצאו בשעת הצורך ביום ובלילה , וחכם גדול
 אמר , כי חפרו מקום בחצר אהל מועד , וזהו רחוק , והכתוב אמר , ויבכו בני ישראל את
 משה שלשים יום (דבר' לר ח) כאילו אין שם רנע שלא היו בוכים , רק הכתוב דבר
 שישבו פתח אהל מועד יום ולילה , והטעם שלא יתעסקו בדבר (מ) ולא ילכו למקום
 אחר [יב] , ובן וסן המקדש לא יצא (למטה כא יב) כאשר אפרש (מא) [יג] :

קרני אור

יהל אור

הסיג ע"ז: [ט] עיין התוס"מ לו סי' ק"ץ שכתב , נצווחה
 ח"ל ובשלת את בשרו (שמות כט לא) ולמה לא בשל משה
 בעצמו כפי הצווי , משיב בספרת כמ"ש להלן ואכל אהרן
 ובניו את בשר האיל (שם פ' לב) ר"ל ושם אומר , וזר לא
 יאכל כי קדש הם (שם פ' לג) , וע"כ לא יכול משה לבשל
 בעצמו משום גזירה שמה יאכל , עיין שמות כ"ט קרני
 אור הערה כ : [י] וכן כתב הס' ז"ל (שמות לח ט) ובי"ת
 במראות תחת מ"ס , כי נכון הוא בלש"ק , כמו והנותר
 בבשר ובלחם (שפי' מנשר ומלחם) וכן כתב גם' (צמות
 אות ב) שבי"ת תשמע במקום מ"ס , כמו , והנותר בבשר
 ובלחם ועיין גם' (שפס ברורס דף בג ב) ששם סתר את
 הדעת הזאת וכתב , ורביס אמרו כי יתחלף מ"ס משרת
 בבי"ת , כמו והנותר בבשר ובלחם , ולפי דעתי אין הדבר
 ככה , רק מנסג הלשון לדבר פעם בזה ופעם בזה , כמו מלת בטה שפעם תאמר עם על כמו הנוטמים על סילס
 (תה' מט ו) ועם בי"ת כמו בעמו בד' (שם קיט י) , ועיין בכתב"ש (שמות לח ט) שהבדיל ג"כ בין שמוש הבי"ת לשמוש
 המ"ס : [יא] וע"ז כתב המבאר לנתכ"ש , ואינו כן כי ימלא את ידכם על קרבנות שבעת הימים , וכן ת"ל ארי שבעת
 יומין יקרב ית קורבניכוֹן , והאמת שהוא זמן שבעת ימים , ופליא דעת ממני הלל הס' ז"ל הביא ג"כ

המסוק הזה שלא יצאו מפתח אהל מועד יומם ולילה בשעת העבודה , כלומר עד שישלימו כל העבודה המוטלת עליהם
 בצחותה פעם : [יג] וע"ז כתב המבאר לנתכ"ש שיפה דבר , וכן בסוכות משבו שבעת ימים (למטה כג מב)
 ואין צורך לשבת בה תמיד , אלא שמהיה הסוכה בית דירתם , וכן ופתח אהל מועד משבו שיסיק שם מק"ס

מנחת יהודה

מקורי רש"י

אגיגה ו' ב' ד"ה פאי כ"מ ותוס' סנהד' ע"ו ב' ד"ה שור על פמש רהא כבר הקסיר את העולה קודם שחיפתו של
 סיני : יג) עיין פי' רש"י שמות כ"ט כ"ב , ובמקו"ב רש"י שם :

**את־יְדֹכֶם: לֹד כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם
הַזֶּה צוּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת לְכַפֵּר
עֲדֵיכֶם: לֵה וּפְתַח־אֵהָל מוֹעֵד תֵּשְׁבוּ
יוֹמָם וְלַיְלָה שְׁבַע־עַת יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם
אֶת־מִשְׁמַרְתֵּי יְהוָה וְלֹא תָמוּתוּ כִּי־
כֵן צִוִּיתִי: לו וַיַּעַשׂ אֶהָרָן וּבָנָיו אֶת**

**לֹד כַּמָּא דִּי עֲבַד בַּיּוֹמָא
הַדִּין פְּקִיד יִי לְמַעַבְד
לְכַפֵּרָא עֲלֵיכוֹן: לֵה וּכְתַרְע
מִשְׁכַּן זְמַנָּא תִתְבּוֹן יָמָם
וְלַיְלָה שְׁבַע־עֶשְׂרִים יוֹמִים וְתִשְׁמְרוּן
יְתִי מִשְׁמַרְתֵּי מִימְרָא דִּי וְלֹא
תָמוּתוּן אֲרִי כֵן
אֶת־פְּקִידֵי: לו וַעֲבַד
אֶהָרָן וּבָנָהִי יְתִי כָּל**

אבן עזרא

רש"י

לד כאשר עשה ביום הזה. פי' וכאשר עשה ביום הזה ששה, כן צוה ה' לעשות שבעת ימי המלוואים, והיה ראוי להיות כאשר עשיתי, אלא כי כן דרך לשון הקדש, כמו והיה יחזקאל לכם (יחזקאל כד כד) (מנ) ואת יפתח ואת שמואל (שם"א יב יא) (מנ) והעד שפירש צוה ה' לעשות כן (מד), ועשית לאהרן ולבניו ככה, ככל אשר צויתיו אותכה שבעת ימים (שמות כט לה) (מה), ועוד, ופר חטאת תעשה ליום (שם שם לו) (מו) כמו שנים ליום עולה תמיד (במד' כח ג) (מו), וכתוב שם וחטאת על המזבח וגו' ומשחת אותו (שמות כט לו) בכל יום עד סוף ימי המלוואים, ועוד ושבעת ימים תכפר על המזבח (שם שם לו) ולא הזכיר את שני האילים (מח) כי אחז דרך קצרה (מט) [יד], ודעת רבים, כי פר חטאת לבדו יעשה בכל יום (נ), ולפי דעתי ששעם להזכיר הפר בעבור שינתן סדס איל העולה על אהרן ובניו (נא), והאיל השני יאכל בשרו (נב), רק פר החטאת הוא לכפר על המזבח, וכן כתוב על הכפורים (שם שם לו) וטעמו בעבור כפורים (נג): לה ופתח אהל מועד תשבו. להזכיר ולא תמותו (נד): צויהי.

(לד) צוה ה' לעשות. כל שבעת הימים (ט), ורז"ל דרשו יד) לעשות זה מעשה פרה, לכפר זה מעשה יום הכפורים (י) וללמד שכהן גדול טעון פרישה קודם יום הכפורים שבעת ימים, וכן הכהן הסורף את הפרה: (לה) ולא תמותו. הא אם לא תעשו כן הרי אתם חייבים מיתה: (לו) ויעש אהרן (שם שם לו) (מו) כמו שנים ליום עולה תמיד (במד' כח ג) (מו), וכתוב שם וחטאת על המזבח וגו' ומשחת אותו (שמות כט לו) בכל יום עד סוף ימי המלוואים, ועוד ושבעת ימים תכפר על המזבח (שם שם לו) ולא הזכיר את שני האילים (מח) כי אחז דרך קצרה (מט) [יד], ודעת רבים, כי פר חטאת לבדו יעשה בכל יום (נ), ולפי דעתי ששעם להזכיר הפר בעבור שינתן סדס איל העולה על אהרן ובניו (נא), והאיל השני יאכל בשרו (נב), רק פר החטאת הוא לכפר על המזבח, וכן כתוב על הכפורים (שם שם לו) וטעמו בעבור כפורים (נג): לה ופתח אהל מועד תשבו. להזכיר ולא תמותו (נד): צויהי.

קרני אור

יהל אור

מושכס שיתעסקו תמיד בדברי קדש בהלכות השם, אבל לנחת לדברים הסכרטיים לא חסר עליהם: [יד] עמה ישלים הפרש הסכרת בפ' תרוס אשר קרס, והביא זה לחוק דעתו, כי כאשר עשה ביום הראשון כן אמר בשבעת הימים, ואמר כי ופר חטאת תעשה ליום בכל יום: (מו) שפי' בכל יום משבעת ימי המלוואים: (מו) שפי' ג"כ בכל יום: (מח) כי היה ראוי לומר ופר חטאת ושני אילים תעשה ליום, והנה היה בכל יום הטאת, ועולה, ושלמים: (מט) וכן 'פי' הח' ז"ל שם, כי על הכפורים הכתוב שם באורו, "על שני האילים", ר"ל חוץ משני האילים על כן לא הזכירם וכן פי' הרמב"ן שם: (נ) כן הוא דעת יפת, הביאו בעל המבחר, וגם הוא לא הסכים ע"ז: (נא) תמוה? הלא ההויות על אהרן ובניו ה' מדס איל המלוואים (פ' כג כג) ולא מדס איל העולה, וכ"ה (ספרה) ג' דמים האמורים בפרשה אין דומים ול"ו הראשון (פ' מן פר החטאת) טעון שש מחנות, והשני (פי' מן איל העולה) שתיים, והשלישי (פי' מן איל המלוואים) שלש עשרה, וי"א חמש עשרה, והשיב שם השתים מן איל העולה זריקה ומתן סביב (עיינ פי' הראב"ד שם) ומן איל המלוואים השיב שם הזאת אהרן ובניו: (נב) וכן יאמר המקו"ח וי"א כי מה שאמר שינתן מדס איל העולה על אהרן ובניו אינו כן, ועוד כי כבר אמר טעם נכון כי אחז דרך קצרה ועוד בעבור שיאכל בשר האיל השני לא היה לו להזכירו ועוד כי עקרו לא היה בעבור האכילה רק לכפר על אהרן ובניו, ולפי אלף העפנות נראה שאינו לשון הראב"ד רק לשון נכרי: (נג) וכן פי' רש"י ז"ל שם: (נד) ע"כ טנאו עוד הפעם:

(מב) והיל"ל והייתי, כי יחזקאל בעלמו אמר זאת: (מג) והיל"ל אותי כי שמואל האומר זאת: (מד) ויביא ראה שה' צוה לעשות כן בשבעת ימי המלוואים, כי כן כתוב ועשית לאהרן וגו': (מה) ויסיים שם חמלא את ידס, ושם הוא הלווי, ובכאן הוא המעשה: (מו) שפי' בכל יום משבעת ימי המלוואים: (מו) שפי' ג"כ בכל יום: (מח) כי היה ראוי לומר ופר חטאת ושני אילים תעשה ליום, והנה היה בכל יום הטאת, ועולה, ושלמים: (מט) וכן 'פי' הח' ז"ל שם, כי על הכפורים הכתוב שם באורו, "על שני האילים", ר"ל חוץ משני האילים על כן לא הזכירם וכן פי' הרמב"ן שם: (נ) כן הוא דעת יפת, הביאו בעל המבחר, וגם הוא לא הסכים ע"ז: (נא) תמוה? הלא ההויות על אהרן ובניו ה' מדס איל המלוואים (פ' כג כג) ולא מדס איל העולה, וכ"ה (ספרה) ג' דמים האמורים בפרשה אין דומים ול"ו הראשון (פ' מן פר החטאת) טעון שש מחנות, והשני (פי' מן איל העולה) שתיים, והשלישי (פי' מן איל המלוואים) שלש עשרה, וי"א חמש עשרה, והשיב שם השתים מן איל העולה זריקה ומתן סביב (עיינ פי' הראב"ד שם) ומן איל המלוואים השיב שם הזאת אהרן ובניו: (נב) וכן יאמר המקו"ח וי"א כי מה שאמר שינתן מדס איל העולה על אהרן ובניו אינו כן, ועוד כי כבר אמר טעם נכון כי אחז דרך קצרה ועוד בעבור שיאכל בשר האיל השני לא היה לו להזכירו ועוד כי עקרו לא היה בעבור האכילה רק לכפר על אהרן ובניו, ולפי אלף העפנות נראה שאינו לשון הראב"ד רק לשון נכרי: (נג) וכן פי' רש"י ז"ל שם: (נד) ע"כ טנאו עוד הפעם:

מנחת יהודה

סקורי רש"י

זה האיל: (ס) וכ"ה פי' הכתוב כאשר עשה ביום הזה, ככה היה מקריב כל יום ויום משבעת ימי המלוואים: (י) אבל רז"ל דרשו שאינו חוזר לשאר השבעה ימים, אלא ר"ל במעשה הזה צוה ר' לעשות בפרה וביהבי' כלומר שבוה ובה מפרישין אה הכהן שבעת ימים:

(יד) ספרה יומא ב' א, פס"ז: (י) אהל רז"ל דרשו שאינו חוזר לשאר השבעה ימים, אלא ר"ל במעשה הזה צוה ר' לעשות בפרה וביהבי' כלומר שבוה ובה מפרישין אה הכהן שבעת ימים:

פְּתַנְמִיא דִּי פְּקִידֵי בִידָא דְמִשָּׁה : ס ס ס
כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה בִּיד־מִשָּׁה : ס ס ס

רש"י

אבן עזרא

ובניו. להגיד שזמן שלא המו ימין פועל שלא נקרא שם פועלו (נה), ויש אומרים כי כן צויתי, זהו ככל אשר צויתי אותכה (שם שם לה) (נו) ואם לא פירש שם לשבת פתח אהל מועד (נו) :

יהל אור

(נה) ופי' אשר צויתי מפי ה' לפי שכל הדברים האמורים כאן כבר נזכרים בזוהר בפ' ואתה תלוי : (נו) ואינו מהבנין שלא נזכר שם פועלו : (נו) פי'

מקורי רש"י

(טו) עיין ספרא, ילקוט תקי"ט :

א וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מִשָּׁה לְאֹהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְסָבִי יִשְׂרָאֵל :
ב וַיֹּאמֶר אֶל־אֹהֲרֹן קַח־לְךָ עֵגֶל בֵּן־

רש"י

אבן עזרא

(ח) ויהי ביום השמיני. שמיני למלואים הוא ר"ח ניסן א' שהוקם המשכן בו ביום, ונטל י' עטרות השנויות בסדר עולם (ג) א) : ולזקני ישראל. להשמיעם שעל פי הדבור אהרן נכנס ומשמש בכהונה גדולה, ולא יאמרו מאליו נכנס (ב) : (ג) קח בן בקר. בשבעת ימי המלואים היה פר חטאת גם איל לעולה (ה) ולא הזכיר עם

יהל אור

קרני אור

(א) וב"ה דעת ר"ע (ספרי בהעלותך עה"פ ויהי חנוכה אשר היו עמאים לנפש אדם במד' ט, ו. סוכה כה דע"ב) ועיין תוס' שם ד"ה שאל שביעי שלכן ועיין פי' הח' ז"ל (שמות מ, ג) ובבאורי' שם : [ב] עיין פי' הח' ז"ל (במד' ז א) שהסכים לדעת חז"ל, וכחב לעד על דברי המעתיקים (סס' מז"ל) כי הים סומרו ומקומו, ומור לסותרו ולהקימו כל ז' ימי המלואים (א) וב"ה דעת ר"ע (ספרי בהעלותך עה"פ ויהי חנוכה אשר היו עמאים לנפש אדם במד' ט, ו. סוכה כה דע"ב) ועיין תוס' שם ד"ה שאל שביעי שלכן ועיין פי' הח' ז"ל (שמות מ, ג) ובבאורי' שם : [ב] עיין פי' הח' ז"ל (במד' ז א) שהסכים לדעת חז"ל, וכחב לעד על דברי המעתיקים (סס' מז"ל) כי הים סומרו ומקומו, ומור לסותרו ולהקימו כל ז' ימי המלואים (א) וב"ה דעת ר"ע (ספרי בהעלותך עה"פ ויהי חנוכה אשר היו עמאים לנפש אדם במד' ט, ו. סוכה כה דע"ב) ועיין תוס' שם ד"ה שאל שביעי שלכן ועיין פי' הח' ז"ל (שמות מ, ג) ובבאורי' שם : [ב] עיין פי' הח' ז"ל (במד' ז א) שהסכים לדעת חז"ל, וכחב לעד על דברי המעתיקים (סס' מז"ל) כי הים סומרו ומקומו, ומור לסותרו ולהקימו כל ז' ימי המלואים

מקורי רש"י

מנחת יהודה

(א) פי', ספרא, שנה פ"ו ב', פסי' סי' מ' ילקוט א' ובוה יתורץ למה נכתב בה"א הידיעה : (ב) עיין פי' שמיני ר' תק"כ ועיין רש"י סוטה ל"ס א', ד"ה קשיא ליה, ועיין יהל אור אות ב' עור הרבה ציונים : (ב) מנחומא ח'